ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ ԹԷ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ $3\frac{1}{2}$ »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Փր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"بوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسئول
بوزانت كچيان
طبعه و اداره‌خانه‌سى باب عالى جاده‌سنده ۳۸ نومرولو دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTIΩN
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHΙAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 140 | ՈՒՐԲԱԹ 1897 ԱՊՐԻԼ 18/30 | 28 ԶԻԼՀԻՃԷ 1314. | 18 ՆԻՍԱՆ 1313 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 140

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ԱՊՐԻԼ, 1897

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Օսմ. բանակետղն Ելասոնայէ փոխադրուեցաւ Բաղաքլար(?), հելլենական հողին վրայ։ Երեկի Պատերազմական լուրերուն մէջ անկիւն մը նշանակուած այս փոքրիկ դէպքն ամէնէն բացայայտ ապացոյցն է թէ զինուց բախտն ո՛ր կողմ կ'հակի։ Եթէ Օսմ. սպարապետը կատարելապէս ապահով չըլլար Թեսալիոյ տիրած ըլլալուն, իր բանակին կեդրոնն հոն չէր փոխադրեր։ Բանակի մը կեդրոնը տեղափոխել գիւղին կամ թեթեւ գործ մը չէ։ Մէկ օրէն միւսը, կամ անստոյգ յաջողութեան մը բերմամբ, բանակին կեդրոնը թշնամիին հողը չի տարուիր։ Հելլենաց յատակագիծն էր՝ Թեսալիոյ կողմէ զբաղեցնել Օսմ. բանակին կեդրոնն, և Եպիրոսի կողմը ցամաքային ոյժով և Սելանիկի Թերմայիկեան(?) վրայ ծովային ոյժով յարձակողական սկսելով, Օսմ. բանակին նահանջի գիծը կտրել, և պաշար ու ռազմամթերք ընդունելու գործն անկարելի ընել անոր։ Բայց այս յատակագծին երեք մասերն ալ աւելի կամ նուազ ի դերեւ ելան։ Արեւելեան նաւախումբը Թեսաղոնիկեան ծովեզերքին քանի մը կարեւոր կէտերը զարնելով, փորձեց երկաթուղին գրաւել, աւրել և զինուորական մթերանոցներն խլել և կամ կրակի տալ։ Առաջին օրերը, կ'երեւի թէ յանկարծակի յարձակումով մը, թեթեւ յաջողած մ'ունեցան, և նիւթական վնասներ պատճառեցին. բայց 10,000 օսմանեան զօրք հասնելով ի պաշտպանութիւն ծովեզերաց, ի դերեւ ելաւ Հելլենաց ձեռնարկն, որք կ'յուսային զօրքով գրաւել Սելանիկի շրջակայքն, ու մինչեւ իսկ զՔաղաքը(?)։ Թէ ո՛ր աստիճան հելլենական գործողութիւնը թերի մնաց այս կողմ, կ'հասկցուի Յունաց Թագաւորին հրամանագրէն, որով Արեւելեան նաւախմբին հրամանատարը պաշտօնանկ ըրաւ, և ուրիշ մը կարգեց անոր տեղ։ Արեւմտեան նաւախմբին համար կ'ըսուէր թէ Պրեվէզայի տէրն է, բայց այս լուր ալ, որչափ գիտենք, չստուգուեցաւ։ Ցամաքային ամրոցներն, որքա՛ն ալ ծերացած մնացած, չկրցան(?) դէմ դնել, և մինչեւ իսկ վնաս հասցուցին թշնամի նաւերուն։ Եպիրոսի կողմը զինուց բախտը պահ մը անստոյգ մնաց, և Հելլէնք դէպ ի Եանինա յառաջանալ փորձեցին, և մինչեւ իսկ քանի մը կարեւոր դիրքեր գրաւեցին. բայց կ'երեւի թէ Թեսալեան բանակին անյաջողութիւնն Եպիրեան բանակին վհատութիւն բերաւ. զի վերջին լուրերուն նայելով, Օսմանցիք յարձակողական սկսած են ճիշդ այն կէտերու վրայ ուր Հելլէնք յաջողած ըլլալ կ'կարծէին, և կ'ենթադրէին թէ այլ եւս Եանինայի ճամբան բաց էր իրենց առջեւ։ Օսմ. սպարապետն, իր բանակետղն հելլենական հողին վրայ փոխադրելով, կ'ցուցնէ թէ իր ետեւի կողմերուն համար այլ եւս հոգ չունի։ Մինչեւ իսկ եթէ Սելանիկէ պաշար չկրնար ստանալ, Թեսալիոյ մէջ ամէն բան առատ կրնար գտնել. զի Թեսալիա որպէս յանցեալումն՝ ներկային մէջ ևս Յունաստանի մեծագոյն շտեմարանն է ցորենի և այլ ամէն արմտեաց։ Պերլինի Վեհաժողովին ժամանակ և անկէ ետքն Յունաստան ո՛րչափ թախանձեց Եւրոպիոյ՝ իրեն տալու զԹեսալիա։ «Առանց անոր չենք կրնար ապրիլ մեր ժայռուտ ամուլ երկրին մէջ. անօթի կը մնանք. մեր նախնեաց որոյ ա՛ն էր մեր մեծ ամբարանոցն ուտեստի. և դարձեալ ա՛ն միայն կրնայ ըլլալ՝ իր յանդուգն հաւսատ դաշտով» ըսին, և ձայներնին լսելի եղաւ վերջապէս։ Եւրոպա մեղքցաւ, և չուզեց որ անօթի մնայ ա՛յն Յունաստան որոյ նախնիք այնքան ծառայութիւններ մատուցեր էին գիտութեան, գեղարուեստի, իմաստասիրութեան ու գիտութեան։ Հետեւապէս, երբ Օսմ. սպարապետը տէր է այն դաշտին, դիւրաւ կրնայ պարենաւորել իր բանակ։

*** Հելլէնք ուրիշ յատակագիծ մ'ալ ունէին, զոր նմանապէս չկրցին գործադրել։ Կ'յուսային ոտք հանել ո՛չ միայն քրիստոնեայ ժողովուրդներն Մակեդոնիոյ, Եպիրոսի և Թրակէի, այլ և Ալպանիացիները բաժնել օսմ. բանակէն, Ալպանիոյ մասին խոստումներ տալով անոնց։ Կ'երեւի թէ երբեմն գոյութիւն ունեցող «Ալպանիական Միութիւնն» այս մասին խարուսիկ յոյսեր տուեր է իրենց։ Իրօք ալ Աթէնքի լրագիրները պատերազմի առաջին օրերուն մէջ այնպիսի լուրեր հանեցին թէ Ալպանիներուն մէջ դժգոհութիւն երեւցած ըլլայ։ Բայց այս լուրեր չստուգուեցան, և ընդհակառակն, Լոնտոնի թերթերուն վերջին թղթակցութիւններուն մէջ կարդացինք թէ այն ի բնէ կռուասէր և ռազմասէր ցեղն, Ալպանիներն, ո՛րքան կատաղութեամբ կռուեր են՝ վանելու համար Եպիրոս արշաւող Հելլէններն, որք կ'յուսային աջ կողմէ կտրել Ալպանիոյ։ Ռիւդերի թղթակիցը Մելունա կիրճէն հետեւեալն հեռագրեց Ապրիլ 9/21 ի գիշերը. «Օսմ. զօրաց պատերազմական եռանդն աննուաճելի է։ Ամէնէն ուշագրաւ օրինակը կրնայ համարուիլ Ալպանիներու երկու գունդին երեկուան ըրածն, երբ հելլենական գիւղ մը յարձակմամբ առնելէ ետքը, թշնամին հալածեցին մինչեւ դաշտին դիմացի լեռն, հակառակ իրենց հրամանատարներուն պատուէրին։ Այս Ալպանիներ ա՛յնքան մոլեգնաբար կ'կռուէին որ անոնց սպաներն անկարող կ'ըլլային անոնց խոյանքը զսպելու և անոնց յաղթական արշաւը կասեցնելու։ Հոն այն լերան վրայ կը մնան այն երկու գունդեր, ետ դառնալ չեն ուզեր, յայտարարելով թէ «Օսմ. զօրագնդի մը աններելի է նահանջել»։— Այս ոյժն էր ահա զոր կ'յուսային անջատել թշնամի բանակէն. բայց այնքան յանդուգն ծրագրեր իրագործելու համար «Ա լա Մոլթքէ» յաղթութեանց արագահաս շարքով մը կայծակնահար ընել պէտք էին թշնամին, մինչ փորձը ցուցուց որ անանկ մեծամեծ ռազմավար հանճարներ իրենց մէջ գոյութիւն չունին տակաւին. հետեւապէս, զարմանալի չէ որ իրենց գրեթէ ամէն յատակագծեր, մեծ թէ պզտիկ, ի դերեւ ելան մի առ մի։

*** Իսկ այժմ, ի՞նչ պիտի ընեն Հելլէնք։ Երկու-երեք օրէ ի վեր միջնորդութեան խօսքեր կ'ըլլային, ու դեռ կ'ըլլան. զի մանաւանդ Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ կ'նկատուի թէ Հելլենաց անյաջողութիւնը կատարեալ խորտակութիւն ընդունելով, և Հելլէններուն ցուցած քաջութիւնն ալ բաւական գոհացում համարելով իրենց ազգային արժանապատուութեան, պէտք է վերջ տալ թշնամութեանց։ Բայց երէկ միանգամայն ծանուցուեցաւ թէ հելլէն կառավարութիւնն «ազգային պաշտպանութեան գործը» շարունակելու կողմն է, և ինչպէս մեր այսօրուան Պատերազմական Լուրերուն մէջ ալ պիտի երեւի, Յունաստան մեծաքանակ նոր զէնք հեռագրաւ ապսպրած է Եւրոպա։ Առ այժմ կարելի չէ գուշակել թէ ամենուստ փափաքուած խաղաղութիւնն ո՛ւր և ե՛րբ պիտի կնքուի, բայց սա յայտնի է որ հաշտութեան ա՛լ ևս կարգադրութեան մէջ պայման պիտի դրուի որ Յունաստան իր զօրքն ետ քաշէ Կրետէէն։ Հելլէնք տակաւին կ'յուսան դիմադրել արշաւող ոյժերուն ի Ջէյդունի (որոյ հելլենական հին անունն է Լամիա), և յառաջ քան զայն ի Ֆարսալա, դաշտական այն մեծ դաշտը պատերազմի։ Ջէյդուն դուռն է Թերմոպիլի լեռնական անառիկ դիրքին. բայց եթէ Լէոնիդաս ժամանակաւ մատնութեան մը պատճառաւ կորսնց այն համբաւաւոր անցքն, այս անգամ ալ աւելի գերազանց ռազմավարութիւն մ'ը չէ՞ կարող այն վերջին յենարանը կորզել իր անձնուէր պաշտպաններուն ձեռքէն։ Եւ ի՞նչ կ'ըլլայ Յունաստանի ապագան եթէ Օսմ. բանակն հաշտութիւն ստորագրէ Աթէնքի մօտերը, փոխանակ գործը պատուաւորապէս վերջացնելու Թեսալիոյ դաշտին մէջ։ Այս կէտեր բոլորովին անստոյգ են։ Մեք առաջին օրէն ըսինք թէ այս պատերազմ Յունաստանի կողմէ՝ հաշուուած չափուած գործ մը չեղաւ, այլ ժողովրդային ոգեւորութեան յանդուգն գործ մը եղաւ։ Ժողովրդային յուզումը տակաւին անհաշուելի հետեւանքներ կրնայ արտադրել Յունաստանի համար, և մէկ օրէն միւսն աններեւակայելի փոփոխութիւններ յառաջ բերել։ Անոր համար կ'ըսենք թէ խոհեմութիւն է զգուշանալ ապագայի մասին ենթադրութիւններ ընելէ, և շատանալ օրուան լուրերն արձանագրելով, որք առանց ատոր ալ բաւական շահագրգիռ են արդէն։

Ֆ. ՅՈՎՀ. Ա. Ք. Տ.-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՑ (*)

Իր ճերմակ մազերով, գեղեցիկ դէմքով, կարճ ու լեցուն հասակով հանրածանօթ ծերունազարդ Տ. Յովհ. Ա. Ք. Տէր-Պետրոսեանց յանկարծամահ ըլլալով, բոլոր Սղերդ ողբաց անոր մահը փետր. ամսուն։ Ծնեալ 1817, ըստ փափաքանաց բարեպաշտ ժողովրդին, վարժապետութիւնը թողլով քահանայ կ'ձեռնադրուի դէպ ի 1848ին Տ. Յովսէփ անուն Եպիսկոպոսէն։ Գրեթէ 50 տարի քահանայագործեց։ Տէր-Պետրոսեանց իր քահանայութեան ատեն պտտած է Փոքր-Ասիոյ բոլոր քաղաքները, վանքերն. անցած է նաեւ Հնդկաստանի, Պարսկաստանի և Կովկասի երեւելի քաղաքներէն։ Երեք անգամ Ս. Երուսաղէմ գացած է իր պատանեկութեան ժամանակ ընթերցանութեան համար և երկու անգամ ալ ուխտի։ Ս. Էջմիածին ուխտի գացած է Աշտարակեցի Սրբազնասուրբ Տ. Տ. Ներսէս Կաթողիկոսին օրով, որուն ի Թիֆլիզ ներկայանալով, 1850 փետր. 17 թուականաւ կոնդակ մ'ընդունած էր ի յորդոր Սղերդի օրհնեալ ժողովրդականաց, ի բարեկարգութիւն և ի հաստատութիւն դպրատանց։ Կաթողիկոսական կոնդակին համաձայն Տէր Յովհաննէս Սղերդի ժողովրդեան հովիւ, դպրատանց հաստատիչ և հոգաբարձու կ'կարգուի։ Կովկասէն ի դարձին, երկրորդ անգամ ըլլալով, Կ. Պոլիս կ'հանդիպի, ուր պատուաւորուելով Տ. Յակոբ Պատրիարքէն, ի հաստատութիւն կաթողիկոսական կոնդակի 1857 յուլիս 10 թուականաւ Պատրիարքական կոնդակ մ'ալ կ'ստանայ, որ կ'կոչէ զայն Սղերդի եկեղեցւոյ «Աւագերէց, Նախիր(?), հոգաբարձու, վերակացու, տնօրինիչ և բարեկարգիչ, դպրատանց հաստատիչ և պայծառացուցիչ», և վերջացնելով այս կոնդակը կ'յաւելու թէ՝ «առ ի արժանապէս կառավարել զազգս մեր, յատուկ Տէրութեան Մէ-Րո-Է(?) Սաֆով(?) տեղւոյդ (այսինքն Սղերդի) թագաւորական ձեռքէն(?) կարգեցաք Տէր-Յովհ. Աւագերէցն»։ Վերջերս Տ. Տ. Մակար Կաթողիկոսին օրով ալ Ս. Էջմիածին կ'երթայ, և ի քաջալերութիւն ի կուրծս կրելու արծաթեայ ոսկեզօծ խաչ մը կ'ընդունի 1890 յունիս 17ին։ Երեք տարիէ ի վեր շատ ընկած ըլլալով՝ հաղորդուելու համար երբեմն կ'պատարագէր։ Այս Տեառնընդառաջին դժուարութեամբ պատարագեց։ Փետր. 23ին առաւօտուն աղջիկ մը մկրտեց, մինչեւ կէս օր հոս հոն պտտելով տակաւին տուն չվերադարձած յանկարծամահ եղաւ։ Ունի երկու մանչ և մէկ աղջիկ զաւակ և վեց փոքրիկ թոռ։ Պարագայից բերմամբ՝ երկու տարիէ ի վեր զրկուած էր ամէն ինչքէ. ոչ կտակելիք ունէր և ոչ կալուած, միայն իր կենդանութեան ձեռաց գեղեցիկ խաչ մ'ունէր, զոր նուիրած էր եկեղեցւոյս, ուր պիտի թողուէր իր վախճանելէն յետոյ։ Իսկ խաչն անկորուստ պահուած էր եւ յանձնուեցաւ այժմեայ եկեղեցպանին։ Լուսահոգին, տեղւոյս Խորհրդին անդամակցած է երկար ժամանակ, երբեմն առաջնորդ. տեղապահի պաշտօն վարած և վերջերս ալ Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ էր։ Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի ըստ իր հովուած բարեպաշտ ժողովուրդը։

Սղերդ. Ս. Ն. Ն.

(*).— Այս յօդուածը մեզ ղրկած է Սղերդի մեր Թղթակիցն իր մարտ 15 թուակիր նամակաւ։ Մ. Խ.

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԳԱՒԱՌԻՆ ՄԷՋ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԻԶՄԻՏ, 15/27 Ապր. 97.

Ութ-տասն օր յառաջ քաղաքէս 3 ժամ հեռի Տաղլըղ գեղէն քառորդ մը հեռին մացառներու մէջ սպաննուած կ'գտնուի բնիկ Պրուսացի Գասթի(?) անուն յոյն մը։ 6-7 ամսէ ի վեր գիւղը կօշկակարութեամբ զբաղելով երբեմն մօտի գեղերը կ'այցելէ եղեր արհեստովը պարապելու համար։ Մարդասպանք ցարդ գտնուած չեն։

—Անցեալ շաբաթ իրիկուան դէմ 5-6 Արզուանըկցի(?) ընկերներով գեղերնին կ'դառնան եղեր առուի գործարանի ճամբով. գործարանէ դէպ ի գեղն առ առաւելն 30 վայրկեան է։ Իրենց գեղէն քառորդ մը հեռի դէմերնին 8-10 հոգիի չափ մարդիկ ելնելով կասեցնել կ'ուզեն. Արզուանըկցիք փախչիլ կ'սկսին, որ ատեն գողերն, որք դարանամուտ եղած են եղեր, կ'սկսին զէնք պարպել, գնտակներէ մին Արզուանըկցիի մը թեւին հանդիպելով թեւէն և կռնակէն կ'վիրաւորուի, կ'փոխադրուի գեղն. անյոյս վիճակի մէջ է կ'ըսուի. յիշեալն առոյգ կազմուածքով գրեթէ 30-32 տարու կայտառ երիտասարդ մ'է, տակաւին տարուան մը ամուսնացած. ոճրագործք փութով կ'խուզարկուին. կ'յուսացուի սակայն շնորհիւ տեղական կառավարութեան ջանից որ այդ մարդիկ բռնուելով պիտի պատժուին։

—Փոքր-Ասիոյ կողմերէ 3-4 օրէ ի վեր զինուորական առաքմունք վերսկսած ըլլալով, ամէն օր 2-3 կառախումբ 20-30-40 վակոններով շարունակ զինուորներ, գրաստներ եւ ուրիշ ռազմական մթերք կ'փոխադրեն քաղաքս, որք իսկոյն կ'փոխադրուին հետզհետէ քաղաքս ժամանող Մախսուսէի շոգենաւերն. ամէն օր 1-2 շոգենաւ կ'մեկնին դէպ ի Ռոտոսթօ ամբողջ բեռնաւորած. հոս այժմ տարաձայնութիւն կայ թէ Մուսթահֆըզ զօրքերն ալ կանչուած են ի զէն։

—Հելլէն հպատակներու մասին ինչպէս ուրիշ տեղեր, հոս ալ յանձնաժողով մը կազմուած է որ կ'քննէ եւ կ'կարգադրէ պատշաճ գործողութիւնները. մաս մը հելլէններ մի քանի օրէ ի վեր արդէն մեկնած են. մաս մ'ալ այսօր վաղը մեկնելու վրայ են. իսկ կան ոմանք ալ որք ընդունած են օսմ. հպատակութիւնն և այսու մնացած են տեղերնին։

—Առատս յատենի եկեղեցւոյ Ս. Առաջնորդ Հայրը ծանոյց ժողովրդեան շաբթուս մէջ ընտրուելիք Թաղ. Խորհրդոյ քուէարկութեան ձեռնարկուիլն. յուսալի է որ նոր Թաղ. Խորհրդոյ անդամք պաշտօնի անցնելնուն պէս փութան դպրոցներնուս ի հիմանց վերաշինման գործին, բոլորուելով Ս. Առաջնորդ Հօր շուրջն։ Այս առթիւ թէեւ կարեւոր գումարներու պէտքն անհրաժեշտ է, սակայն դպրոցասէր ազգայնոցմէ յուսալի է որ ինչպէս ուրիշ առիթներով նոյնպէս սոյն ամենակարեւոր գործին առթիւ սիրայօժար բանան իրենց քսակները։ Արական և իգական դպրոցներն իրարու կցեալ պիտի շինուին ծրագրով մը բաժանեալ և ազգի առողջական պայմաններու համաձայն։

ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՄԸ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

(ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.)

ՕՐՏՈՒ, 8/20 Ապր. 97.

Տէր.— Որբերու նկատմամբ գրածներդ կարդացի։ Այս կիրակէ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ քարոզիս նիւթն ալ որբոց վիճակն ու անոնց թշուառութիւնն էր։ Իմաստն սիրտերը բաւական շարժեցի. այժմէն հոս խօսքի առարկայ եղած է անոնց կացութիւնը։ Զօրասելով ժողովրդեան որոշման, ես կ'փութամ իմ պարտքս կատարել։ Բարեկամ.— Ես՝ եօթն զաւակ ունիմ, ութերորդ մ'ալ իբրեւ հոգեզաւակ սա պարագային մէջ խղճի պարտք ճանչցայ ունենալ։ Արդ, կ'ուզեմ մանչ զաւակ մը. 10-12 տարեկան, նախ, առողջ ըլլայ, ապա ուսման ու արհեստի ընդունակ, որպէսզի, ատեն մը տեղւոյս դպրոցներուն մէջ կրթել տամ, ըստ ներելոյ միջավայրին և յետոյ ալ արհեստի մը ծառայեցնեմ։ Բայց, զաւակ մը չէ. ես՝ ունեւոր քահանայ մը չեմ. կ'ծառայեմ Եկեղեցւոյս, Ազգիս, և կ'ապրիմ օր ըստ օրէ, ուստի չպիտի կարողանամ ծախք ղրկել, եթէ սակայն տղեկն՝ հոս, Օրտու ինձ յանձնել կարելի լինի, ա՛լ այնուհետեւ իմ զաւակս է ամէն կերպով, իմ սրտահատոր զաւակացս մէկը պիտի լինի, ութերորդ զաւա՛կս պիտի լինի նա։ Արդ տեսէ՛ք, եթէ կարելի է այսպէս ընդունիլ շատ լաւ, եթէ ո՛չ, թող մնայ։

Օրհնութեան ողջունիւ աղօթարար
ԵՂԻՇԷ ՔՀՆՅ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Օրտուոյ Հայոց Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՊՐՈՒՍԱ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՊՐՈՒՍԱ, 16/28 Ապր. 97.

Քաղաքիս մէջ անցեալ տարիներէ աւելի փայլուն կերպով տօնուեցան Զատկական արարողութիւնք։ Եկեղեցւոյ սեփական կալուածներուն, ջահերուն, ոսկեզօծ զարդերուն և հայրենասէր(?) անօթներուն վրայ աւելցած էր Աւագ Խորանի ոսկեթել վարագոյրն որ խիստ նուրբ աշխատութեամբ և մեծ ծախքերով պատրաստուելով, Հայ քրիստոնէի մը կողմէ ընծայուած էր։ Խուռն բազմութիւն տարբեր կրօնքներէ հոն դիմած էին ի տես Տեառն մեռոյ յիշատակումին. բայց ինչ որ աւելի սրտառուչ էր, Աւագ կիրակի առաւօտեան երկու որբանոցներու աշակերտուհեաց եկեղեցի գալու կարգադրութիւնն էր։ Մեզ յայտնի չէ թէ Պատ. Տնօրէններո՞ւն փափաքը թէ Առաջնորդ Հօր հրաւէրն էր. ինչ որ ալ ըլլայ, սոյն կարգադրութիւն ժողովրդեան ամէն անհատի սիրտը լեցուց սիրոյ և գթոյ զգացումներով. իրենց հագուստներն այն աստիճան յարմար էին իրենց դիրքին որ խորապէս ներգործեց հոն գտնուող մայրերու սրտին։ Որբք և վարի Որբանոցի որբուհիք իրենց վարժուհիներուն առաջնորդութեամբ յառաջացան Ս. Խորանի առջեւ ուր քարոզի ունկնդրութենէ վերջ, դուրս ելան զոյգ զոյգ և հիւրանոց առաջնորդուեցան, ուր կարճ օրհնութենէ և չաքարներու բաժանումէ վերջ, մեկնեցան թողլով համայն ժողովուրդն յուզման և արցունքի հեղեղներու մէջ։

*** Զարմանալի դէպք մ'ալ պատահեր է։ Որբուհի մը ղրկուած է վերի Որբանոցէն, որը մ'ալ վարի Որբանոցէն. այս երկուքն ալ զիրար մեռած կ'կարծէին. երբ կիրակի քարոզէն յետոյ վանք գացին շաքարեղէն ընդունելու, մին զմիւսը կ'տեսնէ, կ'ճանչնայ և ուրախութեան ու լացի ձայներ կ'արձակեն և համբոյրներով մին զմիւսը կ'սիրէ, որ սրտաշարժ տեսարան մը կ'պարզէ ժողովրդեան աչաց առջեւ որք արդէն բոլորովին զգածուած էին։

*** Կիրակի քարոզէն յետոյ Առաջնորդ Հայրն իր հրաժեշտի ողջոյնը տուաւ, բայց ուրախ ենք լսելու որ նոյն օրը դեռ եկեղեցիէն դուրս չելած հանրագրով մը խնդրուած է Պատ. Հոգաբարձութենէն. որ ամէն միջոցներ ի գործ դնէ սոյն մեկնումն յետաձգելու համար. ժողովուրդը գոհ է իրմէ, և բաց ի մի քանի բաներէ, Առաջնորդ Հայրն օգտակար եղած է իր կարողութեամբ, իր վարքով ու քարոզներով։ Հայ եկեղեցեաց մէջ տակաւ առ տակաւ բարեկամութիւնն զգալի կ'ըլլայ. Բողոքականք անիկրէն(?) ի վեր եկեղեցի կ'երթան ի լուր սքանչելի քարոզներուն և շարականաց։ Մեր հռոմէական եղբայրներն և մինչեւ իսկ ճիզուիթ կրօնաւորներն յաճախ կը տեսնուին մեր եկեղեցիին մէջ քարոզի ատեն։ Ուրբաթ ժողով պիտի գումարուի անընդունելի ընելու Արքեպիսկոպոսի(?) վարդապետի հրաժարականը։

*** Վարժարանը ցաւալի կացութեան մէջ է, հակառակ տարեկան 4—500 ոսկւոյ ծախքի. ժողովուրդը կ'գանգատի ըսելով թէ ... վարժապետը 15 ոսկի ամսական կ'ընդունէր ինչու անհոգ է վարժարանի վիճակին։ Անուրանալի է որ վարժարան կ'այցելէ օրը $1\frac{1}{2}$ ժամ, բայց այդ ... կատարելու համար ... կարծես։ Տեսնե՛նք նոր անօրէն Փիլատոսեան էֆ. ի՞նչ պիտի ընէ։

Օննէս Լաբքեան(?)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՊԱՂՏԱՏ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՊԱՂՏԱՏ, Մարտ 25/6 Ապր. 97.

Տեղւոյս Հայ համայնքութիւնը թէեւ վաղուց ունի սեփական գերեզմանատուն, բայց շուրջը շէնքեր չըլլալուն համար այլ եւս անյարմար համարուելով, նոր գերեզմանատեղի մը գնելու հարկն զգալի եղած էր։ Գնուեցաւ յարմար տեղ մը Եւրոպայեաց գերեզմանատան կից և գինը սակարկուեցաւ երկու հարիւր օսմ. ոսկի. այնուհետեւ Ս. Առաջնորդն և ազգ. մարմինք հանգանակութեան սկսելով յարդ հաւաքեցին հարիւր յիսուն (150) ոսկի և մնացեալն ալ հետզհետէ հաւաքուելու վրայ է։

— Տխուր կորուստ մ'ունեցանք վերջին օրերս։ Տեղւոյս Կայս. կալուածոց յանձնաժողովոյ անդամ Անտոն էֆ. Սեթեան վախճանեցաւ ամսոյս 2ին, և թաղուեցաւ եկեղեցւոյ բակին մէջ արժանավայել յուղարկաւորութեամբ։ Չէր պակսեր իր նպաստն ու ազդեցութիւնն ամէն իրեն դիմողներուն։ Հաւատարիմ գտնուած էր իր պաշտօնին մէջ և ստացած էր շքանշաններ և ատեճաններ։ Իր անունն միշտ կ'յիշուէր ազգ. ամէն տեսակ հանգամանքներու մէջ։ Բարի Հայ մ'էր։

—Պաղտատու և շրջակայ նահանգաց Կայս. կալուածոց համար Պոլիսէն ղրկուեցան անցեալ աշնան երկու քննիչ՝ Ցայրութիւն Ջէքի էֆ. և Արիֆ պէյ, որք Պասրայի նահանգի քննութիւնքը լրացուցին և Պաղտատ քանի մը օր մնալով գացին Հիլլէ (Պաղտատու նահանգին մէջ) ուր կ'գտնուին այժմ։

—Երեք տարի առաջ Տիգրիս գետն անսովոր կերպով յորդեցաւ և շրջակայքն ողողելով անհաշուելի վնասներ տուաւ շատ մը գիւղերու, դաշտերու պարտէզներու և շատ դուար(?) խեղդեց։ Հանրային շինութեանց նախարարութեան կողմանէ այս օրեր ղրկուած են երկու երկրաչափ, Մ. Շովանիս և Մ. Եսայի, առաջինը Ֆրանսացի, երկրորդը բնիկ պաղտատցի՝ Բարիզի մէջ ուսած, որոնց պաշտօնը պիտի ըլլայ Տիգրիսի և Եփրատի թումբերն ամրապնդել և ջրանցքներ բանալ, որպէս զի աւելորդ ջրերն հոն լեցուին, և նոր դիւրութիւն ըլլայ երկրագործաց։

—Երկու շաբաթ առաջ Պոլսոյ ռուսական դեսպանատանէն հեռագիր մը կ'ծանուցանէր թէ այստեղի ռուսական հիւպատոս Մ. Վիքթօռ Մաշքով Բրէզ-

րինի հիւպատոս որոշուած է և իրեն յաջորդ նշանակուած է Երուսաղեմի հիւպատոս Մ. Քոուկլոֆ։

—Տեղւոյս Անգլ. հիւպատոսը Մր. Մօքլէռ ծերութեան պատճառաւ հանգստեան կոչուեցաւ և շաբաթ մը վերջը պիտի մեկնի ցամաքային ճանապարհաւ և փոքր Ասիոյ մէջէն երկայն պտոյտ մ'ընելով։ Յաջորդը Մր. Լոք եկած է ծովային ճամբով և տեղւոյս Անգլ. հիւպատոսարանի պահակ շոգենաւը Քօմէթ արդէն գացած է Պասրա Պաղտատ բերելու զնա։

ՄԻՍԱԿ ԽԱՉԱՆԵԱՆ

ՈՐԲԵՐՈՒ ԳՈՐԾՆ Ի ՌՈՏՈՍԴՕ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՌՈՏՈՍԴՕ, 16/28 Ապրիլ 97.

Որբեր որդեգրելու համար այլեւայլ անձանց իրենց անունները հետզհետէ Առաջնորդարանի մէջ արձանագրել տալերնին գրած էի արդէն։ Ներկայիս կուզամ իմացնել նաև թէ՝ քաղաքիս մէջ Որբանոց-Վարժարան մ'ևս հաստատելու գործնական և օգտակար ձեռնարկութիւնը կատարուեցաւ երէկ։ Գործօն երիտասարդներէ բաղկացեալ մասնախումբ մը հրաւէր ուղղած էր բարեսէր ազգայիններու վարժարանի սրահին մէջ հաւաքուելու։ Այս հրաւէրին սիրայօժար պատասխանած էր ամէն ոք։ Որոշեալ ժամուն Ժողովը բացաւ Գեր. Փոխ. Հայրն, պարզելով որբերու որդեգրութեան առթիւ Պատր. վերջին Շրջաբերականին իմաստը։ Որբանոցի հո՛ս թէ ուրիշ տեղւոյն վրայ հաստատման նկատմամբ կարճ վիճաբանութենէ մը վերջ, յորում թեր ու դէմ կարծիքներ յայտնուեցան, ժողովը մեծամասնութեամբ որոշեց Որբանոցն հաստատել քաղաքիս մէջ։ Այս որոշումէն վերջ Մայր-Դիւանի և Գործադիր Ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկուելով հետեւեալ արդիւնքը գոյացաւ։

Մայր Դիւան, Նախագահ, Գեր. Տ. Բարթողիմէոս Ծ. Վրդ. Պաղճեան. Ատենապետ, Տոքթ. Մովսէս Տինանեան. Ատենադպիր, Յարութիւն էֆ. Թէքմինեան։ Դիւան Գործ. Ժողովոյ. Ա. Ատենապետ, Պատուելի Յովհաննէս Տ. Ստեփանեան, Բ. Ատենապետ Ստեփան էֆ. Թարաքճեան։ Ա. Ատենադպիր, Տոքթ. Նէվրուզ. Բ. Ատենադպիր Համբարձում էֆ. Գուզուքէպապեան. Գանձապետ, Սարգիս էֆ. Ջերեթեան. Հաշուակալ, Պօղոս էֆ. Գալուստեան։

Առ այժմ որոշուած չէ թէ որբերու թիւն ո՛րքան պիտի ըլլայ. սակայն Գործ. Ժողովոյ պաշտօն տրուած է խնդիրը լաւ մը սերտելէ և տրուելիք նպաստներու քանակը գիտնալէ վերջ անոնց թիւը նշանակել և ըստ այնմ դիմում ընել Պատրիարքարանի։

Մեհրան Անանեան

ԲԱՐԵԳՈՐԾ ԻԶՄԻՐՑԻԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Այսօր առտու ժամը 10ին քաղաքիս Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի հանգիստ հոգւոյ հանգուցեալ Սահակ աղա Աւետիքեանի, որ ամսոյս 3/15ին 67 տարեկան հասակին մէջ կնքած է իր արդիւնալից կեանքի ընթացքը, Գերմանիոյ Տրեզտա քաղաքին մէջ, ուր գրեթէ տարիէ մ'ի վեր ընտանեօք հաստատուած էր՝ իր կրտսեր որդւոյն ալ խնամեալ կրթութիւն մը տալ կարենալու համար։ Ընդարձակ եկեղեցին լեցուած էր հայ և օտարազգիներու ընտրեալ բազմութեամբ, որք եկած էին վերջին յարգանք մը մատուցանել յիշատակին այն անձին, որ գիտցած էր առ հասարակ ամէնուն սէրն ու համակրութիւնն առ ինքն գրաւել։ Կ'թողու երկու զաւակ, որոնց մին — առեւտրական եւ ազգային շրջանակներու մէջ ծանօթ Պ. Աւետիս Ս. Աւետիքեան — սկսած է հետեւիլ իր հօր օգտաշատ ուղղութեան, և առեւտրական գործին, որու հաստատութեան ու բարօրութեան հիմը կը կազմեն հանգուցելոյն յիշատակելի գործունէութիւնն և ձեռներէցութեան ոգին։ Սահակ աղա Աւետիքեան պէտք եղածին չափ ծանօթ էր ոչ միայն առեւտրական աշխարհին, որու մէջ շնորհքով դիրք մ'ու պատուաւոր անուն մը ստեղծեց իրեն և իրեններուն համար, այլ նաև Պոլսոյ և քաղաքիս ազգային ինչպէս նաև օտար բարեգործական հաստատութեանց, որոնց ամենքն ալ իրենց պարբերական բաժինն ունէին հանգուցելոյն ճշմարտապէս մարդասիրական նպաստներէն. Նոյն իսկ այս վերջին տարին զոր հանգուցեալն Եւրոպա անցուց, Իզմիրի թեմերէն Աքհիսարի աղջկանց Աւետիքեան վարժարանն, որ 5-6 տարի առաջ հանգուցելոյն ծախքով վերաշինուեցաւ, իր մասնաւոր ուշադրութեան և հոգածութեան առարկան էր. դեռ քանի մ'ամիս առաջ, հանգուցեալը նամակներով կ'յանձնարարէր շուտով կարգադրել տեղւոյն վարժուհիի խնդիրն և աղքատիկ աշակերտուհիներուն զգեստներ չզլանել կուտար։ Այս հոգածութիւն արդէն սովորական դարձած էր հանգուցելոյն ոչ միայն Աքհիսարի աշակերտուհեաց այլ առ հասարակ ամէն տեղի որբերու և կարօտեալներու նկատմամբ։ Յ. Մ.

Իզմիր, 9/21 Ապրիլ

ՏՔԴ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Ի Բարիզ եւ Միջերկրական իր գիտնական պտոյտէն Կ. Պոլիս դարձած, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունն, ի Լանկա, Թուլումպաճեանի, եւ Գշ. կէս օրէն ետքն հիւանդները ձրիապէս կը դարմանէ Անտոն Գալֆաեանի դեղարանը, նոյն թաղին մէջ։ Ներքին հիւանդութիւններուն զաս, մանաւանդ վիրաբուժութեան եւ մանկաբարձութեան մէջ Տքդ. Ճէվահիրճեանի համբաւն այնչափ արդարապէս հաստատուած է որ տարակոյս չունինք թէ իր բազմաթիւ յաճախորդներ զոհ պիտի ըլլան զինք իր գործունէութեան ասպարէզը դարձած տեսնելով վերստին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Էտհէմ փաշայէն հեռագիր ապրիլ 17 թուականաւ.— Ա. զօրաբաժնին հրամատար Խայրի փաշա հետեւեալը տեղեկագրեց.—Ապրիլ 16ին իրիկուան ժամ 9ին օսմ. զինուորք տիրեցին Թրիխալայի։ Հելլէն հրոսակներ, որք մինչեւ նոյն օրը Թրիխալա մնացած էին, լսելով օսմ. զինուորաց ժամանումը, քաղաքէն դուրս ելան և պահ մը հրացան պարպեցին, բայց մեր կողմէն կորուստ չպատահեցաւ։ Զօրքէն մինչեւ Թրիխալա տանող ճամբուն վրայի գիւղերու բնակիչք ամբողջովին փախած էին։ Ասոր ալ պատճառն սա է թէ հելլէն զինուորք կարգ մը անպատշաճ վարմունքներ վերագրած էին օսմ. զինուորաց, որով գիւղացիք վախցած էին, սակայն երբ մեր զօրաց լաւ ընթացքը տեսան, վհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ ընելով իրենց տուները վերադարձան։ Լսուելով որ Թրիխալայէն ալ փախչողներ կան, երեւելեաց խնդրանօք յայտարարութիւն մը հրատարակուեցաւ և ապահովութիւն տրուեցաւ, որով այդ փախստականք ալ իրենց տեղերը դարձան։ Այսօր առտուն օսմ. զինուորք բարեւի կեցան ու երեք անգամ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին. յետոյ քանիմէկ թնդանօթ արձակուելով օսմ. դրօշը պարզուեցաւ Թրիխալայի բերդին վրայ։ Յետ քննութեան հաստատուեցաւ թէ ապրիլ 15ին, Թրիխալայի բանտին մէջ գտնուող և ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուած երկու հարիւրի չափ ոճրագործք արձակուեր ու զինուեր են, թէ հելլէնք քսան հազարէ աւելի զէնք բաշխեր են Թրիխալայի քաղաքին ու շրջակայից ժողովրդեան և թէ երեք օր առաջ մթերանոցները բացուելով ռազմամթերքները, զէնքերն և ուտելիքները ժողովրդեան բաշխուեր են։ Ուստի յայտարարութեամբ մը ծանուցուեցաւ թէ այդ զէնքեր ու ռազմամթերքներ որոց քով որ կ'գտնուին պարտին մինչև քանիչորս ժամ յանձնել և թէ հակառակ պարագային մէջ խիստ պատիժներու պիտի ենթարկին. նոյնպէս որու քովէն որ զինուորական պիտոյք և ուտելիք գտնուի, դրամական տուգանքի պիտի դատապարտուի։

— Ֆերիգ Օսման փաշա հեռագրեց թէ այսօր Մուսթաֆա փաշա հինգ վաշտով յարձակեցաւ Պէչրօնարէն դէպ յառաջ՝ Նէչէաղի ու Կերվանսէրայի կողմերուն տիրող բլուրներուն վրայ ամրացած թշնամիին վրայ, որ չկրնալով դիմանալ նահանջեց. հետեւաբար այդ բլուրներ գրաւուեցան։

—Սելանիկի կուսակալութենէն հեռագիր ապրիլ 16 թուականաւ.—Բրավիշդէի շրջակայքն երեւան ելած հրոսակներն, որք մեծ մասամբ հելլէն զինուորներէ կ'բաղկանան, նուաճուեցան և անհետացան։ Վերջերս անոնցմէ տասն հոգի ալ ձերբակալուեցան։

—Եանեայի կուսակալութենէն, ապրիլ 15 և 16.— Բրէվէզայի ամրակոծող հելլէն չորս նաւերէ մէկ քանին առանց վնաս հասցնելու իրենց միասնեցան՝ բերդերէն արձակուած թնդանօթներէ։—Գոտովայի կուսակալն հեռագրեց թէ Եոյրաղարէն 213 կամաւոր ճամբայ ելեր են։

ԹՈՒՐՔ լրագրաց այսօրուան թուոյն մէջ հետեւեալ հեռագիրք հրատարակուած են.— Էլասոնա 17 ապրիլ գիշեր ժամ 9.— Օսմ. զինուորք բաւական յառաջացած ըլլալով Վէլէսդինօյի մէջ ընդհարումներ ունեցած են հելլէնաց հետ։—Լարիսա.—Մէմտուհ փաշաի զօրաբաժինը Քարտիցայի ճամբով Ֆարսալա գնաց։ Հեծելազօրաց զօրաբաժինն ու Հասան փաշայի կիսաբաժինը Վոլօ գացին։ Լարիսաի մէջ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ խանութները բացուեցան և առուտուրն սկսաւ։ Շրջան պահակներ կ'պտտին և գիշերները քաղաքին մէջ լապտեր կ'վառի։ Կայս. Թիկնապահ Թալաթ փաշա այսօր Եանեա ուղեւորեցաւ։ Հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ օսմ. զինուորք Վոլօ մտեր են։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխան Աթէնք ժամանելուն երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Տէլեանիսի հետ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պատերազմի հրատարակութենէն ի վեր Եգիպտոսի ժողովուրդը միշտ կ'աղօթէ օսմ. զօրաց յաջողութեանը համար։ Աղեքսանդրիոյ հրէայ վաճառական Տամէնչա հազար հինգ հարիւր ոսկի նուիրեր է ի նպաստ զինուորական հաստատութեանց։

ՀԵԼԼԷՆՔ.—Երէկ ալ, մայրաքաղաքս գտնուող հելլէններէն 433 հոգի Պիրէոն ուղեւորեցան։ Այվալըքի մէջ վաճառականութիւն ընող հելլենացի Անտրէա Սոֆոքլիսի զինուորութեան վիճակ ելնելով Յունաստան հրաւիրուեր է, սակայն Անտրէա յուսահատութենէն խենթեցեր է։

ՄԽԱԼՈՏԻ ՆՈՒԷՐ.— Ռէժիի վարչութեան անօրէն Մ. Ֆարնէթի և ընդհ. քննիչ Մ. Շարնօ Կայս. Պալատ երթալով, յայտնեցին թէ Ռէժին 500,000 քաքէթ ծխախոտ կը նուիրէ օսմ. զօրաց համար։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ սոյն նուէրն ընդունուի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.— Դարդանէլէն կը գրեն Իգդամի թէ Օսմ. Նաւատորմի երկրորդ նաւաբաժինը Դարդանէլի նեղուցին բերանը՝ Գում-Գալէի մօտ Գոռանլըք Լիմանի առջեւ կ'գտնուի։ Երեք թօրփիլանաւ դէպ յառաջ՝ այսինքն նեղուցէն դուրս ելնելով պահակի պաշտօն կ'վարեն։ Մահմուտիէ մարտանաւն ապրիլ 14ին Նաքրէի Բէշիկ փարոսին առջեւ գացեր է։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

26 Ապրիլ

ՄԱԴԻԻ ճակատամարտն այսպէս կ'պատմէ Աթէնքի կէս—պաշտօնական Բրօյիա.—«Արիւնահեղ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ երէկ (ուրբաթ) ի Մադի։ Մեր զօրախումբերը դիւցազնօրէն կռուեցան մինչեւ իրիկուան ժամ 6։ Թշնամին ետ մղելու վրայ էին, երբ այս վերջինը կարեւոր օգնութիւններ ստացաւ, որով մեր դիրքերը տկարացան։ Այն ատեն է որ նահանջն սկսաւ. յայտնի չէ թէ ուրիշ կէտերու վրայ ալ կ'նահանջեն թէ ոչ։ Սպայակոյտին մէկ հեռագիրը կ'ծանուցանէ թէ մեր զօրքերը Ֆարսալայի գծին վրայ կեդրոնացած են։ Այս շարժումներու հետեւանօք Թրնովի ու Լարիսայի թողուիլն անխուսափելի կը նկատուի»։

—Օսմ. բանակն, ինչպէս քանիցս ծանուցուեցաւ, երեք տարբեր ճամբաներէ արշաւեց ի Թեսալիա։ Արեւելքէն Համտի փաշայի զօրախումբն, որ նոր օգնութիւն ստացած էր Էլասոնայէն ու Բլադամանայէն, տիրեց Նէզէրոսի, որ կ'գտնուի Ոլիմպոսի ու Սելանիկի ծովածոցին մէջտեղը, և յետոյ Բաբասանիի։ Եւ. և ուրբաթ հելլէններն ետ մղեց Պապատի, Տէբէլիի և Բիգիլուի վրայ, որք Սալամպրիայի և կամ իր հովտին կայաններն են։ Միւս կողմէ Էտհէմ փաշա և ուրիշ բարձրաստիճան սպայք, որք Մելունայի կիրճին գագաթնան անցքի կողմն անցնելու համար սպասած էին որ իրենց բանակին թեւերն ի ճակատ եկած ըլլան, յարձակեցան Լիկարայի եւ Գրիպէլիի զառիվայրին այն դիրքերուն վրայ որք հելլենաց ձեռքը կ'գտնուէին։ Օսմանցիք հետզհետէ գրաւեցին Թրնովոյի և Լարիսայի դաշտին տիրող բարձանց կէս շրջանակաձեւ կողերը։ Աջ թեւն ամէնէն աւելի ընդդիմութիւն կրեց, զի գնդ. Մաստրաբաս կուզէր Կրիցովալիի սխալը դարմանել.— բայց այսուհանդերձ հետզհետէ յաղթեց գնդ. Մաստրաբասի, Սմոլէնսկի, Մավրոմիխալիսի ու Մաքրիսի. Տամասիի դաշտէն վանեց հելլեններն և Քաքըրակիի հովտէն մօտեցաւ Թրնովոյի, որ վերջապէս գրաւուեցաւ Մադիի ճակատամարտին հետեւանօք։

ԼԱՐԻՍԱՅԷՆ, որու հետ հեռագրական հաղորդակցութիւնք խզուած են, հետեւեալ վերջին լուրերը կ'հաղորդուին հելլէն աղբիւրէ.—Երէկ, շաբաթ, իրիկուան ժամ 4էն առաջ, գահաժառանգն եւ իր սպայակոյտը Լարիսայէն ճամբայ ելան Ֆարսալա երթալու, որ Վոլօ-Քալամպաքայի երկաթուղւոյ գծին վրայ կ'գտնուի 36 քիլոմեդր հեռուն դէպի հարաւային արեւմուտք։ Լարիսայի հեռագրական պաշտօնեայ մը ժամ 3ին հորիզոնին վրայ փոշիի ամպեր տեսաւ, որք անտարակոյս օսմ. հեծելազօրաց արշաւանքէն առաջ կուգային. պաշտօնեան արտօնութիւն ուզեց հեռագրատունը քանդելու, բայց մեկնելու հրաման ստացաւ։ Ժամ $3^1/_2$ին Լարիսայի կայանը չէր պատասխաներ իրեն ուղղեալ հեռագիրներուն։ Հաւանական կ'թուի թէ բանակը կրցած է իր ռազմամթերքներուն և թնդանօթներուն մեծ մասը մէկտեղ տանիլ. խոշոր թնդանօթներու բերանը գամած էին և քաղաքը բոլորովին թողած։ Վիրաւորք Լարիսա մնացած էին Կարմիր Խաչի պաշտպանութեան տակ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ե'ՊԻՐՈՍ.— Եանեայի հրամատարը ծանոյց Պէչրանիարի (Բէնտէբիզարիա) վերագրաւումն։ Աթէնքէն կ'գրեն թէ այդ տեղ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է որուն արդիւնքը մինչեւ այս առաւօտ յայտնի չէ։ Բայց Արդայէն այսօրուան թուականաւ ուղղակի հետեւեալը կ'հեռագրեն.— Երէկ ժամ $3^1/_2$ին Բումնոտուրոսի գունդը, 1200 հոգիէ բաղկացած, Բէնտէբիզարիաի դաշտին մէջ կռուեցաւ 2500 օսմ. զինուորաց հետ։ Ճակատամարտը դադրեցաւ իրիկուան ժամ $7^1/_2$ին։ 150 հելլէն զօրքեր վիրաւորուեցան։ Բումնոտուրոս թնդանօթ չունենալով ճակատամարտին արդիւնքն անորոշ մնաց, բայց օսմանցիք նորէն տիրեցին Պէչրանիարի ամրոցին, ուր հելլէնք ապաստանած էին Լուրոս գետն անցնելէ յետոյ։ Կացութեան ծանրութիւնը կ'հաստատուի սա պարագայով որ ընդհ. հրամատար գնդ. Մանոս Արդա վերադարձաւ։ Պօղարիի կիսաբաժինն Արդայէն 20 քիլոմեդր հեռուն է, բայց յառաջխաղացութիւնը ընդմիջուած է։ Բրէվէզայի ամրոցը միշտ լաւ կ'դիմադրէ ռմբակոծութեան մը, որ մերթ ընդ մերթ կ'ընդհատուի։

—Հելլէն աղբիւրէ լուր կ'տրուի թէ արեւելեան նաւատորմը Բլադամանայէն և Քադերինէն յետոյ Էլէվթերօխորիի և Բարազըքօբրիւսիի եզերաց առջեւ ալ նաւային գործողութիւններ կատարեր ու գրաւեր է ծխախոտ եւայլ պաշար։

ԱԹԷՆՔԷՆ ապրիլ 21 թուական հեռագիր մը կըսէ թէ ժողովրդական յուզման մը պատահականութեան հանդէպ պատրաստութիւնք կ'առնուին։ Ոստիկան-զինուորաց սահմանագլուխ զրկուիլն դադրեցուցուեր է անցեալ Դշ.։ Ամէնէն աւելի ծանր մտահոգութիւն կ'պատճառէ 200,000 հելլենաց Թուրքիայէ արտաքսուիլն, որ երեք միլիոն ֆրանք ծախքի պատճառ պիտի ըլլայ, աղքատներու ի հայրենիս վերադարձուելուն համար։ Եկեղեցեաց և վանքերու արկղերէն փոխառութեան մը խօսքը կայ, բայց իրականալի գաղափար մը չէ, որովհետեւ դըժգոհութիւններ յառաջ պիտի բերէ։ Գաւառներու մէջ անդորրութիւն կ'տիրէ ի բաց առեալ Կորփու, Զանթա և Սանդա-Մաւրա, ուր գործերու կայուն վիճակը մտահոգութիւն կ'պատճառէ։ Ի Փալէռ մէկ քանի օտար նաւեր խարսխուած են։

ԲԵՏԸՐՍՊՈՒՐԿԷՆ ապրիլ 25 թուականաւ հետեւեալը կը հաղորդէ Հաւաս.— Նովոյէ Վրէմիա արձագանք կ'ըլլայ ռուս ժողովրդեան ընդհանուր զգացման թէ Անգլիա գաղտնի կերպով գրգռած ըլլայ՝ այժմ զՅունաստան խռովող դէպքերն, ուրպէս զի կարենայ Եւրոպայի ընդհանուր զբաղումներն ի նպաստ իրեն շահագործել Ափրիկէի և ուրիշ տեղերու մէջ։ Ռուս թերթը կ'եզրակացնէ թէ այս հնարք կ'աւելցնէ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կայսրերու տեսակցութեան և Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր ի Բեդրսպուրկ այցելութեան կարեւորութիւնն, որովհետեւ ցամաքային Եւրոպիոյ տէրութիւնք միաձայնութեամբ պէտք կ'զգան համաձայնութեան մը՝ դէմ դնելու Անգլիոյ փառասէր խորհուրդներուն։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն ապրիլ 25 թուականաւ թէ Վոլօ բնակող անգլիացիք ու ֆրանսացիք խնդրեր են Աթէնքի իրենց դեսպաններէն մարտանաւեր զրկել ի հարկին զիրենք պաշտպանելու։ Դեսպանք գրեր են իրենց կառավարութեանց, որք հեռագրեր են Կրետէ գտնուող ծովակալներուն, բայց առ այժմ մարտանաւ զըրկելու պէտք չէ զգացուեր։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ կ'գրեն թէ Միջերկրականի անգլ. նաւատորմին հրամատար ծովակալ Հարրիսի եղբօրորդին Մր. Քլէման Հարրիս ամսոյս 24ին սպաննուեր է այն յարձակման մէջ զոր հելլէն կամաւորք ըրին ի Բէնտէբիզարիա (Պէչրանար)։ Մր. Քլէման Հարրիս միացած էր կամաւորաց այդ խումբին, որուն յարձակումն օսմ. հողին վրայ պատերազմի պատճառներէ մին եղաւ։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ Կոլմալդօր փաշա այժմ Էլասոնա կը գտնուի։

ՏԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԹԱՑՔԸ.— Թայմզ կ'ըսէ թէ ամէն ոք համաձայն է որ Յունաստան մեծ քաջութիւն ցոյց տըւաւ, բայց պատերազմին շարունակութիւնն անօգուտ պիտի ըլլայ։ Հելլէնք կը սխալին եթէ կը կարծեն թէ Տէրութիւնք զիրենք պիտի պաշտպանեն։ Պէտք է նոյն իսկ հելլէնք միջամտութիւն մը խնդրեն և իրենց համար աւելի աղէկ պիտի ըլլայ, եթէ նոր պարտութիւններէ առաջ ընեն այդ ձեռնարկը։ Մօրնինկ Բոստ նոյն մտօք կը խօսի, բայց կ'ըսէ թէ Տէրութեանց միջամտութիւնը մէկ շաբաթէն առաջ անկէ պիտի չունենայ և այն ատեն պիտի ըլլայ, երբ երկու կողմերէ միոյն համար բացորոշապէս հաստատուի պատերազմը շարունակելու անկարելիութիւնը։ Տէյլի Նիւզ կը յուսայ թէ Լ. Սալզպըրիի և Մ. Հանոթոյի յառաջիկայ տեսակցութեան հետեւանօք, Ֆրանսա և Անգլիա պատերազմը դադրեցնելու համար ըլլալիք ձեռնարկներու նախաձեռնութիւնը պիտի առնեն։

ՊԵՐԼԻՆԻ Պլայխրէօտէր տունը 250 ոսկի զրկեց ի նպաստ օսմ. բանակին վիրաւորելոց։

ՕՍՄ. ԴԱՆՔԱՅԻ Բարիզի ճիւղն ալ բժիշկներ ու հիւանդապահներ զրկեց՝ Դանքային կողմէ հաստատուած հիւանդանոցին համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ֆարսալա համախմբուած հելլէն զօրաց թիւը մինչեւ կիրակի քառասուն երկու հազար էր։ Քալպամանոսի կիսաբաժինն, որ Նէզէրոսէն ու Բաբասանիէն կ'նահանջէր, տակաւին հոն ժամանած չէր։ Գահաժառանգն ու սպայակոյտն ետ կանչող արքայական հրամանագիրն երէկ պիտի հրատարակուէր Աթէնքի պաշտօնաթերթին մէջ։ Դիւ-գնդ. Լիմպրիդիս և ամիրալէն զօրաց հազարապետ Քոնստանդինիտիս, որք Կրետէէն կանչուեցան, հաւանօրէն Թեսալիոյ բանակին ընդհ. սպայակոյտին մէջ պիտի ծառայեն։ Գահաժառանգ իշխանը ձեւի համար Թեսալիա պիտի մնայ, և սպայակոյտին որոշմանց վրայ ազդեցութիւն պիտի չունենայ։ Բոլոր սպայակոյտն ետ կանչուիլն որոշուեցաւ նախարարաց խորհրդոյ մէջ։ Տէյլի Քրոնիքլ 1400 ոսկի հանգանակեց հելլէն վիրաւորելոց համար, 210 ոսկին ինք տալով։ Կալլէսի իշխանուհին մեծ գումար մը ստորագրեց։ Երեք շոգենաւ Վոլօ գացին՝ կիներն ու տղաքներն առնլու։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Րալլի, որ Մադիի ճակատամարտին մասնակցած էր, Աթէնք դարձաւ։ Այնչափ նպաստաւոր չի խօսիր զինուորական գործողութեանց վրայ։ Ի բաց առեալ Սմոլէնսքի, Տիմոբուլոս և Մավրոմիխալիս գնդապետները, միւսները, կ'ըսէ, բանի մը չծառայեցին։ Րալլի՝ թագաւորին նախագահութեամբ կազմեալ նախարարաց խորհուրդին պիտի հրաւիրուէր։ Զինուորական ոստիկաններէ ու ոստիկան-զինուորներէ 3000 հոգի սահմանագլուխ գացին։ Շոգենաւ մը հիւանդանոցի վերածուելով Վոլօ գնաց։ Նախարարաց խորհրդոյ որոշմամբ անդամներէն երկուքը Թեսալիա պիտի երթան։ Ներքին գործոց նախարար Մ. Մավրոմիխալիս Ֆարսալա պիտի երթայ և ծովային նախարար Մ. Լէվիտիս՝ Վոլօ։ Հելլէն թորփիլանաւ մը հրամատարն՝ Էմմանուէլ Անթոնիատէս՝ Քադերինոյի առջեւ գնդակէ մը սպաննուեցաւ։ Հեռագրաւ Լիէժի ազգային գործարանին քսան հազար Մաուզերեան հրացան յանձնարարուեցաւ և հարիւր յիսուն հազար Կաա հրացան ալ Ֆրանսա։ Կիրակի գիշեր նախարարաց խորհուրդ մը տեղի ունեցաւ որ տեւեց մինչեւ հետեւեալ օրը կէս օրէն երկու ժամ յետոյ։ (Մոնիդէօր)

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՆ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Օսմ. կառավարութիւնն իր հետեւակազօրն սպառազինելու համար հետեւեալ միջոցներն ունի իր տրամադրութեան տակ.— 510,000 Մարթինի հրացան, որոց մեծ մասն գործածուած են վերջին Թուրք-ռուսական պատերազմին մէջ և 220,000 Մաուզերեան հրացան։ Գնտակին բաղադրութիւնն է $93^1/_2$ % կապար և $6^1/_2$ % պղինձ։ Փամփուշտները լցուած են Բոթվէյլի վառօդով (Համպուրկ)։ Սուիններն ճարմնական ձեւ ունին, այսինքն շատ երկար եւ սայրատուր։ Հեծելազօրքը զինուած է Մաուզերեան ատրճանակով և Սմիթ և Ուէսսըն րէվօլվէրով։ Լեռնային թնդանօթաձիգներու համար ընդունուած Քրուփի պողպատեայ թնդանօթները, 8 և 9 հարիւրորդամէտր տրամագծով։ Թնդանօթի հաստոցները գերմանական վերջին դրութեամբ երկաթ-թիթեղեայ են. ինչպէս նաև վառօդն, ռումբն, փամփուշտն եւն գերմանական են։ Այս թնդանօթներ պղինձ կամ պողպատ են։ Պղինձները Թոփհանէի մէջ ձուլուած են։ Ծովային նախարարութեան ձուլարանն ալ դաշտային պողպատեայ թնդանօթներ կ'շինէ, որք Թոփհանէի մէջ կ'կատարելագործուին։ Պաշարման թնդանօթները, թէ բերդաքաղաքներու և թէ՝ ծովեզերքներու համար, հետեւեալներն են.

15 հարիւրորդամէտր տրամագծով, պղնձեայ, բերնէն լցուող, և մանէքաւոր։ 12 հ. մ. տրամագծով, 15 հ. մ. տրամագծով, 25 հ. մ. տրամագծով ամբասանդ (օպիւզիէ) 21 հ. մ. տրամագծով սանդար (մօրթիէ, հաւան թօփու), ետեւէն լցուող, Քրուփի դրութեամբ։ 21, 23, 27 և 35 հարիւրորդամէտր տրամագծով թնդանօթներ, պողպատեայ և Քրուփի դրութեամբ և ետեւէն լցուող։ Ասոնց վառօդը, ռումբերը, փամփուշտներն, հաստոցներն և ռազմամթերքը նմանութիւն են գերմանականին։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Պոլսոյ Գործակալութենէն.—ԱԹԷՆՔ, 28 ապրիլ.— Քաղաքին մէջ այժմ կատարեալ անդորրութիւն կ'տիրէ։ Երեսփ. ժողովը այսօր ալ չկրցաւ գումարիլ, օրինական թիւը չունենալուն համար։ Յայտնի չէ թէ նորէն գումարուելու փորձ պիտի ըլլա՞յ։ Լրագիրք մօտալուտ կ'նկատեն նախարարական փոփոխութիւն մը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Աթէնքի մէջ միտքերը գրգռուած ըլլալուն պատճառաւ, Քայզերին Ա.—[illegible] մարտանաւն հրաման ստացաւ Փալէռ երթալու։

—Աթէնքէն կ'հեռագրեն թէ հելլէնք Մելունայէն ի Թրնովօ շատ խառնաշփոթ կերպով փախեր են. կորուստնին խիստ մեծ է։ Մեռելոց թիւն է 300 և վիրաւորելոց՝ 700։ Հազարէ աւելի զինուորք պակաս են։

ԱԹԷՆՔ.— Ընդդիմադիր երեսփոխանք յայտարարութիւն մը հրատարակելով հրաւիրեցին ժողովուրդն որ հանդարտի։

ԲԱՐԻԶ.— Թան կըսէ թէ կարելի է որ Տէլեանիս դահլիճին անկման հետեւանքն ըլլայ Եորկիոս թագաւորին ու իր Տան անկումը։ Կը յուսանք թէ, կը յարէ, հելլէն ժողովուրդն իր պարտաւորութեան վրայ պիտի չաւելցնէ Յեղափոխութեան մը չարիքը։

Ֆուռնիէ.—ԲԱՐԻԶ, 28 ապրիլ.— Աթէնքի մամուլը կը պահանջէ ետ կանչել Կոնստանդիանոս ու Նիքոլա իշխանները։

Աժանս Նասիօնալ.— ԲԱՐԻԶ, 28 ապրիլ.— Այսօր առտուն կանուխ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ ընդունեց զՄ. Հանոթօ որուն հետ երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։ Երթալով աւելի հաւատ կ'ընծայուի Եւրոպայի միջամտութեան խորհուրդին յ'Արեւելս։ Զանազան դահլիճներու միջեւ միշտ բանակցութիւնք կ'կատարուին։ Ստոյգ աղբիւրէ կ'հաւաստեն թէ Ֆրանսա, Ռուսիա, Իտալիա և Անգլիա համաձայներ են ընդունելու միջնորդութեան մը հիմերն և սկզբունքը։ Գերմանիա թէպէտ աւելի զգուշաւոր, բայց պիտի չհակառակի։ Աւստրիա տրամադիր կ'երեւի մասնակցելու։

ԱԹԷՆՔ.— Հանդարտութիւնը վերահաստատուած կ'երեւի. աւելի պաղ արեամբ կ'նայուի կացութեան։ Երեսփ. ժողովը գումարուեցաւ։ Տէլեանիս և բոլոր նախարարք ներկայ էին։ Դահլիճին հրաժարման լուրն ստոյգ չէ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն իսկ խորհուրդ կուտայ որ այս տագնապալի կացութեան մէջ կուսակցականութիւնը մէկդի դնէ։ Այս մտօք յայտարարութիւն մը հրատարակուեցաւ։ Բանակին և նաւատորմին վերին հրամատարաց մասին եղած փոփոխութիւնք լաւ տպաւորութիւն մ'ըրին ժողովրդեան վրայ։ Գահաժառանգ Կոստանդիանոս իշխանին ետ կանչուելու լուրն ստոյգ չէ։

ԹԵՍԱԼԻԱ.— Օսմ. զօրագունդք Տիւքադայէն մեկնեցան և կ'շարունակեն յառաջանալ դէպ ի Թրիխալա։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 29 ապրիլ.— Պատերազմի դաշտէն կը հեռագրեն թէ օսմ. զինուորք Վէլէսդինօ ժամաներ են։

—Յունաստանի թագաւորը նոր

գաշլիճի մը կազմակերպութեամբ կը զբաղի։ Զանազան կուսակցութիւններ պիտի բաղկանայ ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ցուցաստանի երեսփ. ժողովը տակաւին որոշում մը չտուաւ թէ ի՛նչ ընթացք պիտի բռնուի ։

ՓԱՐԻԶ. — Մ. Հանոթօ տեսակցեցաւ օսմ. դեսպան Մունիր պէյի հետ։

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 ապրիլ. —Մր. Քըրզըն երեսփ. ժողովին մէջ յայտարարեց թէ կրետէցի քրիստոնեայք կ՚յարձակին՝ Տէլուբեանց գրաւած դիրքերու և քաղաքներու վրայ։ Պէտք է ուրեմն խորհիլ նոր զօրք ղրկելու՝ Եւրոպական զօրաց և ասոնցմէ պաշտպանուած ժողովրդեան ապահովութեանը համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Աւստուն Ձարն և Ֆրանց Եօզէֆ կայսրն ներկայ գտնուեցան զօրահանդէսի մը և իրիկունն ալ թատերական հանդիսաւոր ներկայացման մը։ Նոյին վեհափառութիւնք ամէն կողմ եռանդագին ընդունելութիւն գտան ժողովրդեան կողմէ։

ՆԻՍ. —Վիքթորիա թագուհին Լոնտոն ուղեւորեցաւ։Լ.Սալզպրի Բարիզի մէջ կանգ պիտի առնու Մ. Հանոթոյի հետ խորհրդակցելու։

ՊԵԼԿՐԱՏ. —Ալեքսանդր թագաւորն ապրիլ 19ին առտուն Չէթինէէ պիտի ուղեւորի Զարայի ճամբով ։

ՏՕՔԹՕՌ
ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատէլֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (ըստ Ե.)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցունաց Ամեն. Պատրիարքն այս առտու ժամ 3ին եկեղեցականաց ու աշխարհականաց հետ Ազգ. Պատրիարքարան գալով, այցելութիւն տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Մանրամասնութիւնք վաղը։

—Ուշադրութիւն կ՚հրաւիրենք Թոստագոյի Նամակին վրայ զոր հրատարակած ենք մեր այս աւուր Թղթակցութեանց բաժնին մէջ։ Թոստագցիք մեզ պէս խօսքով ժամանակ չեն անցըներ։ Բարեգործութեան ոգիէն օգուտ կ՚քաղեն մինչ տաք է։ Որբերն որդեգրելու համար պաշտօնական տումար բանալով ու պատրաստութիւն տեսնելով հանդերձ, այն որբերուն ապագան ալ կ՚խորհին, և Որբանոց-Վարժարան մը հիմնելու ձեռնարկած են։ Չեն ուզեր որ որբերուն ապագան Պոլսի ազգ. շրջանակներէն միայն կախում ունենայ, և շատ իրաւունք ունին։

—Որբերու և Որբանոցներու վերաբերեալ լուրերն այսուհետեւ մեր հանրային կեանքին մէկ անբաժան մասը կ՚կազմեն։ Որբերն իրենց յատուկ Քրոնիկը կ՚ունենան, ընթացիկ լուրերու, դէպքերու, նօթերու բաժնին։ Ահաւասիկ հատ մը, զոր Պարտիզակէ Ապրիլ 14/26 թուով գրած են մեզ ·

«Երէկ գիշեր, ի նպաստ տեղւոյս Որբանոցին, Բարձրագոյն Վարժարանի սրահին մէջ Մոգական լապտերով հանդէս մը տրուեցաւ, և այս առթիւ յօժարակամ նուէրներու հասոյթն եղաւ 505 ղրշ։»

—Կեսարիայէն մեզ կ՚գրեն Ապր. 8/20 թուով թէ Միսիոնարք Թալասի մէջ Որբանոց մը բացեր են, ուր 50-60 հայ որբեր խնամելու համար գերման բարերար մարմին մը պէտք եղած ծախքն ապահովեր է։ Կեսարիոյ Առաջնորդն ալ կ՚աշխատի որ հոգեւոր և ազգային խնամքէ զուրկ չմնան այս որբեր։

—Պաթում և ընդհանրապէս Կովկասեան քաղաքները գացած գաղթականներուն վիճակին վրայ Ապր. 1/13 թուով յոյժ շահեկան թղթակցութիւն մը ստացանք, զոր տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ վաղը պիտի հրատարակենք։

—Առաջիկայ Գշ., Ապր. 22, կրօն. ժողովը կ՚գումարուի ի Պատրիարքարան։

—Պուլկարաց Ամեն. Էկզարքի Փոխանորդն, իր հետ ունենալով Բարու Բէշեւասին, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր։ Նոյնպէս Պայալ Հասուզէն Մր. Բիթ և քարտուղար Արշակ էֆ. Շմաւոնեան այցելեցին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Գշ. օր շնորհաւորութեան եկաւ նաեւ Նախկին Պատրիարք Տ. Խորէն արքեպս. Աշըգեան։

—Գաղատիոյ առաջնորդական տեղապահ Տ. Տաճատ Վ. Ոսկանեան յառաջիկայ շաբթուն պիտի ուղեւորի իր պաշտօնատեղին։ Այս առթիւ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ գրուեցաւ Գալֆաեան Տ. Եղիշէ վարդապետին, որ Խասն ժողովոյ որոշմամբ Մալաթիոյ առաջն. տեղապահ ընտրուած է, գալ ի Կ. Պոլիս, որպէս զի իր նոր պաշտօնին վերաբերեալ յանձնարարագրերն և պէտք եղած հրահանգներն ստանալով երթայ իր պաշտօնատեղին։

—Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Մովսէս Վ. Կէօմիւշճեան թոյլտուութիւն խնդրած է միամսեայ արձակուրդով Պոլիս գալու, իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։

— Ցունաց Ամեն. Ս. Պատրիարքն երէկ Լողոֆէթ պէյի և մէկ քանի աշխարհականաց հետ այցելութիւն տուաւ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Գերերջ. Տ. Ազարեան Սրբազանի։

—Հանգուցեալ Օր. Վիրգինէ Ֆնուքլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի Ազգ. Հիւանդանոցին 108ական ղրշ. նուիրած են՝ Տիկին Էֆտիկ Պասմաճեան, Տիկին Վառվառէ Գարակէօզեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Տէր և Տիկին Թագւոր Գարակէօզեան, Եղուարդ էֆ. Գարակէօզեան։

—Բէշ-Կարդէշի ընթերցող մի քանի Բանկալթիցի հայ արհեստաւորներ երէկ մեզ յանձնեցին 101 ղրշ. Որբերու համար, խնդրելով որ Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դնենք։

Թաղիս քարոզիչ և Գաղատիոյ նորընտիր Առաջն. Տեղապահ Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. իր պաշտօնավայրը մեկնելուն առթիւ յառաջիկայ Նոր կիրակէ (Ապր. 20) Ս. Հրեշտակապետ Եկեղեցւոյ մէջ պատարագ պիտի մատուցանէ և իր օրհնութիւնն ու հրաժեշտի ողջոյնները պիտի նուիրէ ժողովրդեան։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Խ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ — Ս. ՎԱՆԼԸԵԱՆ
17 Ապրիլ 97 Պալաթ

Ըստ խնդրանաց հանգուցեալ Ցարութիւն էֆ. Քնաճեանի ընտանեաց՝ յառաջիկայ Նոր-Կիրակէ, որ է ապրիլ 20, Թաղիս բարեխրատ քարոզիչ Արժ. Տ. Վահան Ծ. Վ. Ցակոբեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի Ս. Ցովհ. Աւետ. եկեղեցւոջս, ի հանգիստ հոգւոյ բարեյիշատակ հանգուցելոյն։ Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Դ. Մ. ԴԱՒԹԵԱՆ — ՍԱՐԳԻՍ ԱՅՃԵԱՆ
18 Ապրիլ 97, Կէտիկ-Փաշա

Այրի Տիկին Սահակ Աւետիքեան, Տէր և Տիկին Աւետիս Ս. Աւետիքեան, Պ. Ստեփան Ս. Աւետիքեան, այրի Տիկին Վառվառէ Ս. Իփլիքճեան և Տիկին Հռիփսիմէ Աւետիքեան ցաւօք սրտի կ՚ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր ու եղբօր

ՄԵԾ. ՍԱՀԱԿ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆԻ

դառն մահն ի Տրէզոն 67 տարեկան հասակին մէջ։
Իզմիր 8 Ապրիլ 1897

ԱՂՔԱՏԱՑ ՀԱՅԱԳՆԻ ՀԱՄԱՐ ՌՕՏՈՍԴՕՅԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
Է. ՑՈՒՑԱԿ

Համխստափայլ Տիկնայք և Օրիորդք Հ. Քասունիժամեան 37.50 ղրշ. Ա.Տէր Ստեփանեան, Ոմն Օրիորդ, Ե. Քէրէսթէճեան, Լ. Քէրէսթէճեան, Հ. Սէմերճեան, Մ. Ճ. Սիմաւոնեան, Մ. Քասունիժամեան, Զ. Զէրէքեան, Ե. Թավուքճեան, Մ. Շուշանեան, Օրիորդ Ոմն 25ական։ Կ. Ղազարեան 24, Տ. Խ. Շաչքընեան 20, Ի. Ս.Միրզաեան 19, Ոմն 18.50, Կիւլլամեան Թաղային ծաղկոցէն 16, Մ. Հայրապետեան 16, Ա. Ճէլալեան, Ս. Մելքոնեան, Կ. Քիստորեան, Փ. Կ. Ոսկերիչ, Լ. Գ. Աճէմեան, Վ. Պօյաճեան, Ց. Սագըըլեան, Մ. Սագըըլեան, Թ. Ց. Ճամճեան, Մայրապետ Փափազեան, Երեցուհի Տ. Համազասպի, Ա. Ալէքուկեան, Մ. Քերականճի, Ս. Թահմիզեան 12.50ական։ Ա. Գարագըեան 12, Ա. Միքայէլեան 11.50. Տ. Ց. Քասունիժամեան 10, Կ. Նէվրուզեան 10, Մայրապետ Թօգատցի, Ն. Սուքիասեան, Ա. Կիւրիղեան 9.50ական։ Ս. Եէկէնեան, Մ. Զաքարեան, Ա. Կիւլլամճեան, 8.50ական։ Գ. Բօմախեան 7.50։ Վ. Պ. Տատուրեան, Մ. Պէքեարեան, Զ. Կ. Թիւլպէնտճեան, Ե. Թադէոսեան, Ց. Չըթաքեան, Տ. Ա. Տատիկօղ, Մ. Բիլաւճեան, Ն. եւ Ա. Բիլավճեան, Ռ. Ն. Պաթմազ, Ե. Գարապետրոսեան, Վ. Գարապետրոսեան, Վ. Բացախեան, Վ. Գ. Գալուստեան, Տ. Մէգարճեան, Ե. Շահուկեան, Ե. Տիւլկէրեան, Ն. Ճինկէօզեան, Թ. Ուզունեան, Ն. Նազըրեան, Երեցուհի Տէր Եղիշէի, Հ. Պատրոնիկէ, Մ. Ագպըրըզեան, Հ. Մերոնեան, Ե. Կիւրեղեան, Հ. Աբիսեան, Ս. Ստեփանեան, Աղաւնի, Ա. Ականջեան, Մ. Գաչքավալճեան, Տ. Չիւլիւֆեան, Թ. Վարդերեսեան, Շ. Զաֆունեան, Ա. Գարաճաեան, Ե. Դանիէլեան, Ե.Շահնազարեան, Մ. Նազըրեան, Տ. Տէմիրեան, Լ. Կիւրեղեան, Ն. Կիրակոսեան, Տ. Իւթիւճեան, Մ. Ց. Թէփէլիկեան, Մ. Ֆ. Պօղոսեան, Ս. Գ. Ութմութեան, Ե. Ս. Ցովինա, Ա. Ց. Մենգիլճեան, Ա. Ս. Պէքարեան 6.25ական։ Ս. Դերձակեան, Հ. Կ. Ուղանարդեան, Թ. Պ. Սէմէրճեան, Հ. Զաֆրաճեան, Ա. Ն. Մենգիլճեան, Վ. Մարկոսեան 6.5ական։ Ց. Խաչեան, Մ. Խօրասանճեան, Պ. Զահրէճեան, Ե. Ց. Պզտիկեան 6.25ական։ Տ. Ց. Չիչէքճեան 6, Շ. Պզտիկեան 6, Ն. Ճէպեան, Մ. Պօզ օղլու, Տ. Բէրսէեան, Ս. Բէրսէեան, Մ.Օվալըեան, Ա. Գարաճաեան, Երեցուհի Տ. Փիլիպպոսի, Զ. Բասուճճեան, Մ. Կիւմիւշեան, Զ. Էմիրզէեան, Մ. Էմիրզէեան, Մ. Քիւլիւնկեան, Ի. Թօգատցի, Տ. Աղէկուկեան, Թանկրիեան Մայրապետ, Ա. Ատալըեան, Տ. Եէկէնեան, Ոմն 5.5ական. Մ. Պ. Գալուստեան, Թ. Կ. Եբէյեան, Թ. Չիլպօղսեան, Տ. Հիւսիւմեան, Օ. Բիլիկեան, Մ. Զուլուեան, Թ. Գ. Բիւզանդ 5.25ական։ Ս. Րէմինեան 5, Ե. Բօրեաճեան 5, 87 կիններ 4ական ղրշ.էն 348, Զանազաններէ 45 ։ Գումար 1,620 ղրշ. Օսմ. ոսկին 135 ղրշ.էն։Այս գումար, և Նախորդ հրատարակութեան գումարը՝ 12,248 ղրշ. որ ընդամէնը 13,868 ղրշ. կընէ, ամբողջ Ս.Պատրիարք Հօր ղրկուած և իր տրամադրութեան ներքեւ դրուած է արդէն։

Աղքատաց Հայագնի Հանգանակէն Ցանձնաժողով
Ռօտոսդօ, 1897 Ապրիլ 10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼԻՈՅ թագաւորը շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ եղած խնդակցութեան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի անցեալ օր արքունի Փօղերանոցն այցելեց, ուր այս միջոցիս 106,000 անգլ. ոսկի օսմ. ոսկիի կ՚վերածուին։

—Մր. Էլաքին, որ անցեալ շաբթու Լոնտոնէն անգլ. դեսպանատան պաշտօնագիրները բերաւ, հոս պիտի մնայ, զի դեսպանն անոր ծառայութեան պէտք ունի արդի պարագայից մէջ ուր դեսպանատան աշխատութիւնք աւելցած են։ Անոր տեղ Մր. Վէր Լոնտոն պիտի երթայ՝ տանելով դեսպանատան պաշտօնագրերը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւը, Կոլլէկօ, երէկ առտու Մարմարա ուղեւորեցաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ պայմանադրական կառախումբն այսօրուընէ սկսեալ իրիկունները ժամ 8.20ին պիտի մեկնի Սիրքէճիէն փոխանակ 7.20ի։

ՍՕՍԻԷՏԷ ՕԹՕՄԱՆ տը Շանժ է տը Վալէօր ընկերութեան բաժնետէրաց ընդհ. ժողովն իր 26րդ նիստը գումարեց երէկ ի Ղալաթիա, ընկերութեան կեդրոնատեղին։ Բաւական ոգեւորեալ էր նիստն ուր կ՚երեւէին մայրաքաղաքիս նշանաւոր դրամատէրները։ 41 բաժնետէր ներկայ էին որք իրր 36000 բաժին և 204 ձայն կ՚ներկայացնէին։ Ժողովը Մ. Խօսթաշ Էվէքնիտէսի նախագահութեամբ իր դիւանը կազմելէ վերջ, քուէհամարի քննիչ կարգեց ներկայ երկու ամենէն մեծ բաժնետէրերը, Մ. Բիբէրնօ, ներկայացուցիչ Ժ. Քամանտոյի ընկերութեան և Մ.Րիվղ, ներկայացուցիչ Օսմ. Կայս. Պանքային։ Մ. Ֆրանք Պէյըր քարտուղար ընտրուեցաւ։ Ընդհ. քննիչ Մ. Քօրատոյնի վարչական խորհրդոյ տարեկան տեղեկագիրը կարդաց, յետ որոյ հաշիւները, տարեկան հաշուեցոյցն և վարչական խորհրդոյ առաջարկութիւնները քուէի դրուելով, առանց դիտողութեան ընդունուեցան միաձայնութեամբ։ Ընդունուած որոշումներն են. 1. 1896 տարեշրջանին շահը՝ 32,082.39 ոսկի՝ պահեստի գումարին վրայ աւելցնել. այս գումարէն 10,753.89 ոսկին նախորդ տարեշրջանէն գոյացած էր։ 2. Իբրեւ քննիչ, վերընտրուեցան Մ. Կ. Վուլֆինկ և Ճ. Վ. Ուիթոլ։

Նախագահը, նիստը փակելէ առաջ, ժողովին յիշեցուց թէ ընկերութեան տեւողութեան պայմանաժամը տարւոյն վերջը կ՚աւարտէր, սակայն վարչական խորհուրդը չէ դադրած այս խնդիրն ուսումնասիրելէ, թէեւ տարեկան տեղեկագրին մէջ որ և է ակնարկութիւն չկայ, և ներկայ տագնապալի պարագաներուն մէջ, ընդ որ կ՚անցնի մեր հրապարակը, չկրնար այժմէն ըսել թէ Ընկերութեան պայմանաժամուն երկարաձգումը պէտք է խնդրել Բ. Դռնէն, եթէ ոչ ըստ կազմական կանոնագրի, պարզապէս հաշուեփակելու։ Վարչական խորհուրդն, այս խնդիրն ուսումնասիրելով, ընդհ. ժողովոյ յառաջիկայ արտասովոր նիստին պիտի ներկայացնէ, որ վեց ամիս վերջը պիտի գումարուի ։

ԳՈՒՐՊԱՆ Պայրամի տօնին առթիւ կրետէի խլամ կարօտեալներն պգեստաւորելու համար, Նպաստամատոյց յանձնաժողովն 25 հակ տափծոյ, ամերիկեան կտաւ, ալաճա, ֆէս, ֆէս-կէ-լ և այլ զգեստեղէն պատրաստած է, զոր այսօր յատուկ շոգենաւով Կրետէ պիտի ղրկէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Քամպոն երէկ Բ. Դուռ երթալով, երկար տեսակցութիւն մ՚ունեցաւ արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատարն եւս երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ երկրորդ անգամ ըլլալով 15000 ոսկի ղրկուեցաւ ի նպաստ զինուորական հաստատութեանց։Մինչեւ հիմա ղրկուած նպաստի գումարն հասաւ 37,000 ոսկիի։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի զինուորական ճիւղէն այս տարի 63 ուսանողք վկայական ստացան հարիւրապետի աստիճանով։ Ասոնց մէջ կան երեք հայ՝ Արմենակ էֆ. Սկիւտարցի, Արմենակ էֆ. Սըվազցի և Երուանդ էֆ. Սկիւտարցի։

ՍԸՎԱԶԻ նահանգին անտառաց քննիչ անուանեցաւ Պարթընի Նախորդ քննիչ Մէհմէտ էֆ.։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և թղթատարական վերատեսչութիւնը պատրաստեց 1308 տարւոյ իր գործառնութեանց վիճակագրութիւնը ։

ՄԱՆԱՍԴԸՐԻ Իտարէի ժողովը կարգադրեց Գոմանովայի Պուլկար և Սերպ հասարակութեանց միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնն եկեղեցւոյ մը խնդրոյն առթիւ։ Խնդրոյ նիւթ եղող եկեղեցին Պուլկարաց թողուեցաւ և անոր կից գտնուած ուրիշ չէնք մը, որ նախապէս եկեղեցի էր, Սերպերուն թողուեցաւ։ Իտարէի ժողովոյ նոյն նիստին ներկայ գտնուեցան Պուլկար ու Սերպ մետրապոլիտները ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն որոշեց որ օտար երկրաց նոտարներու կողմէ պատրաստուած փոխանորդագրեր, օսմանեան դատարանաց ներկայացուելու համար, պէտք է վաւերացած ըլլան օսմ. հիւպատոսներու կողմէ։

—Մանասդըրի ընդհ. դատախազի օգնական Իրֆան պէյ և երկրորդ հոյաքննիչ դատաւոր Խալուսի էֆ. կըսէ Իփտամ, ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալով դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան խորհրդական Մ. տը լա Պուլինիէռ Բարիզէն մայրաքաղաք եկաւ։

ԴՕՐՖՈՒԻ օսմ. ընդհ. հիւպատոս Խէյամի պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց ։

ԱՑՏԸՆԻ նահանգին մէջ 15,000 հելլենահպատակ կան։ Ասոնք ըստ որոշման, իրենց երկիրը կ՚ղրկուին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Էմպրօ շոգենաւը Նախընթաց օր 500 հելլէն տարաւ մայրաքաղաքէս ի Պիրէոն։

ԿԱՄԱԻՈՐ. — Քաղաքապետութեան ժողովոյ քարտուղար Իսմայիլ պէյ և բարապան Ջիհա էֆ. երէկ իրիկուան կառախումբով Եանեա ուղեւորեցան օսմ. զօրաբանակին մէջ իբրեւ կամաւոր ծառայելու համար։

ՊԻԹԼԻՍԻ նահանգին մէջ վերջին օրերս առատ ձիւն տեղացած ըլլալով, Պոլսէն մեկնող թղթատարը սովորականէն երեք օր ուշ հասեր է Պիթլիս։

ԱՐԿԱԾ. —Մախսուսէի վարչութեան ջուրի տապաններէն մին երէկ Բէշիկթաշ շոգենաւին ջուր առած միջոցին տապային առագաստականին յանկարծ տեղէն փրթելով, թուրք նաւաստիի մը գլխուն վրայ ինկաւ։ Նաւաստին առած ծանր վէրքէն քիչ վերջը մեռաւ։

ՏՈՔԹ. Ա. ԹԷՐԶԵԱՆ, որ այլ և այլ հիւանդանոցներու մէջ երկար ժամանակ պաշտօնավարելով անժխտելի փորձառութիւն մը ստացած է, այժմ հաստատուած է Սկիւտար Սէլամսըզ թիւ 22 տունն, ուր բաց ի Գշ. և Ուրբաթ օրերէ, ամէն օր հիւանդ ընդունելով կը դարմանէ ներքին և մասնաւորապէս կուրծքի հիւանդութիւններ. Նաեւ կ՚կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ նորագոյն մեթոտներով ։ Դշ. օրերը կէս օրէն վերջ հիւանդք ձրի կ՚խնամուին։ 14—1

ՏՈՔԹՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, ըէնչէ ֆէստօրօրինի (ըստ տարիքի), ծամոզօրինի, էօ տըսթ օրտոտոնթի երաշխաւորեալ։ «Սկօրբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ ասանց ցաւի տիւքինիւք։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի դարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Ջըրպուգճեանց դէմ)։

Պատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսօվէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ՚ընդունին Բերայի գործատեղինին։

Տ

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ՝

ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ և ԵՍԱՅԵԱՆ

անուան ներքեւ կազմուած մեր ընկերութիւնն լուծած ենք.

ՄԱՆՈՒԿ ԷՖԷՆՏԻ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ յանձնառու է և արտօնեալ սոյն լուծեալ ընկերութեան պահանջքները գանձելու և պարտքերը վճարելու ։

Հաճեցէք Տ... ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստիքն։ Մնամք

Գէորգ Յովակիմեան, Մնկ. Միքայէլեան
Գալուստ Միքայէլեան, Պօղոս Եսայեան

ՄՕՍ Ընկերութեան Էնիւպէս շոգենաւը, Նաւապետ Թոմաս, Լիվըրպուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

ՏՈՔԹ. ՑՈՎՀԱՆ ՇԻՐԻՆԵԱՆ. —Իր դարմանատունը փոխադրած է Բերա Շիշլի փողոց թիւ 16, ուր ամէն օր հիւանդ կ՚ընդունի յետ միջօրէի։ Կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւնք և կը կատարէ վիրահատական գործողութիւնք։ Ամէն ուրբաթ ձրի աղքատաց համար։ 16 ամեայ երկար փորձառութենէն և ծննդամիզական հիւանդութեանց ու մանկաբարձութեանց մէջ ցոյց տուած յաջողակութենէն անշուշտ շատ դոհ կը մնան իրեն դիմողներ։ 15—1

ՍԵՂԱՆԱՅԻՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
18 ԱՊՐԻԼ

Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քոնսոլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		20 20
Ամենէն բարձր գին	»	20 24
Ամենէն վար գին	»	20 16
Օսմանիյէ	»	— —
Ռումէլիի երկաթ. ֆր. գոց.		94 50
Ամենէն բարձր գին		95 50
Ամենէն վար գին		94 —
Ռէժի	»	— —
Քօէսի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6 06
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3 32
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		6 80
» ժուիսանս »		2 30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		2 26
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		495 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	330 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	455 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.				4 —
» ութ	»	»	»	7 50
Ռում. երկ. մէկ	»	»	»	— —
» » ութ	»	»	»	— —

ԲԱՅՈՒՄ ԱՕՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. ք. կ.	20 22
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.	95 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		109 3/10
Փարիզ 3 »	ֆր.	23 —
Ֆիօրին մանուա	»	10 95

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 12
Անգլիական ոսկի	»	109 33
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 12
Ռուսի թղթադրամ Օ. Ո.		8 63
Քըրմիզ		51 10
Մէթալիք		97 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ
ՓԱՐԻԶ, 29 ԱՊՐԻԼ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102 92
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց.	»	18 37
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց.	»	18 45
» » » Բ.	»	32 50
» » » Գ.	»	19 —
Օսմանիյէ	»	324 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	93 50
Օսմ. Բոնօ թէ	»	— —
Մաքսատուն	»	442 —
Օսմ. Ռէժի	»	298 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	514 —
Քոէտի Լիոնէ	»	753 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3205 —
Իտալական Ռանթ	»	91 12
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 100
Դրամազեղչ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 29 ԱՊՐԻԼ

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		89 30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	98 70
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	84 30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 245

ՎԻԵՆՆԱ, 29 ԱՊՐԻԼ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆիօր.		119 95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	47 80
Օսմ. Ռէժի	»	137 50

ԼՈՆՏՈՆ, 29 ԱՊՐԻԼ

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112 12
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66 —
» » » Բ.	»	32 87
» » » Գ.	»	19 —
.Դ.) բաց.	»	18 37
) գոց.	»	18 56
Փոխառութիւն Գաստալա	»	77 50
» Օսմ. 3 1/2 %	»	95 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	10 56
Այտընի երկաթուղի	»	11 50
Եգիպտական Միացեալ	»	107 —
Հելլենական 5 %	»	20 —
Մօնօբօլ հելլենական 4 %	»	20 —
Ռանթ » 4 %	»	17 —
Ռուսական 3 1/2 % 1891	»	102 50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	91 75
» Նոր » 6 % 1892	»	92 75
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 26 1/4
Դրամազեղչ	»	2 1/2

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷ
Արտօնեալ եւ Վկայեալ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
ՀՐԱՉԵԱՅ Ա. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Ա. Իր իրաւագիտական շրջանն աւարտած, կը ստանձնէ շէրիյի, նիզամիյի, վանառականական եւ պատժական ամէն տեսակ դատեր :

Բ. Այն դատերը զորս պէտք է վարել թէ՛ Իզմիրի, թէ գաւառներու եւ թէ մօտակայ գաւառներու մէջ, ի հարկին խաբինաֆի եւ թէմիզի պարագաներով :

Գ. Կը խմբագրէ եւ կը թարգմանէ դատական եւ օրինական ամէն գրութիւններ Տաճկերէնէ ի Գաղիերէն եւ փոխադարձաբար. վարձք զոհացուցիչ. գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաշխաւորեալ. բաց ի Կիրակիէ ամէն օր պատրաստ է իր գրասենեակն : 5—20

Իզմիր, էսկի Կէօմրիւք ճատտէսի

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՐԱՔՈԶ

Մասնագէտ երիկամ ական ծննդամիզական, գաղղ. և մորթային ախտերու.

Հռչակաւոր Բրօֆ. Գիւուինկէի և Կիյոնի դրութեամբ, Նոր և ազդու միջոցներով կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս բուժում կը խոստանայ ծննդական գործարանաց ախտերու։ Խորհրդակցութիւնք՝ ամէն օր ժամը 3 էն 12 (Ը. Թ.), բոլորովին նորագոյն մեթոտով հաստատած իր եւրոպական դարմանատան մէջ, Բերա Մեծ-Փողոց Պօն-Մառշէի դիմաց, 367 թիւ ծաղկեվաճառի վրայի տունը ։ 26—10

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքեմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Ղալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 ապարթըմանն Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կառնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար քաուչուի, ոսկւոյ եւայլ նիւթերու վրայ նուրբ եւ թեթեւ արհեստական ակռայ ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն ։ Դշ. խորհրդակցութիւնք ձրի 25—7

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA À ST-PÉTERSBOURG

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Բօրսայի վրայ (Հին Մօսթաթօ թէզը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՐԷՔՔԷՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Ջնջուած ձեռագիրներն ետ չեն տրուիր։ — 2. Ցանուն լրագրին ընկալագրեր, փոխանակագրեր, Նամականի դրամաթուղթեր, Չէքեր, եւն. վաւերական են՝ լրագրոյն արտօնատէրին ստորագրութիւնը կրելու պայմանաւ միայն։ — 3. Բաժնեգիները Թուրքիոյ համար արծաթ մէճիտի եւ արտասահմանի համար Ֆր. ի հաշւով են, մէճիտը 20, ոսկին 108 ղրուշէն։ — 4. Թղթատարի ծախքը մեր վրայ է, բաց ի Բօսֆոր Լօքալի ծախքէն։ — 5. Թղթատարի ծախքն իր վրայ առնլով «Բիւզանդիոն» այնքան մեծ զոհողութիւն մը կրած է արդէն որ ղեղչուած բաժնեգնի առաջարկներ անընդունելի են։ — 6. Ամէն գաւառացի ազգային որ ինքզինք Թերթին Խմբագրութեան ծանօթացնելէ ետքն իր բնակած քաղաքին, գիւղախմբին կամ գաւառին ազգային, կրթական կամ տնտեսական խնդրութիւններուն, դէպքերուն եւ հանգամանքներուն վրայ ամսուն մը չափ ճշգրիտ եւ ամփոփ տեղեկութիւն հաղորդէ, իրաւունք ունի Թերթին Թղթակիցը նկատուելու, տարեկան Թերթ մը ստանալու, եւ յառաջիկային դրամական փոխարինութիւն մը, եթէ իր նամակներն նաեւ գրական արժանիք ունին։

ՊԱՇ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ—Ստեփան էֆ. Սափրիչեան. ԱՐԱԲԿԻՐ—Յ. Պ. էֆ. Մանուելեան. ԱՖԻՕՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ—Սիմոն էֆ. Սինանեան. ԷՆԿԻՒՐԻ— Համբարձում էֆ. Չնոզեան. ԷՐԶՐՈՒՄ—Տեարք Խնճիճեան Եղբարք. ԹՕԳԱՏ— Յովհաննէս էֆ. Գազանճեան. ԻԶՄԻՐ—Կարապետ էֆ. Մալէճանեան. ԽԱՐԲԵՐԴ— Յովհաննէս էֆ. Ցարութիւնեան. ՄԱՐԱՇ— Արժ. Տ. Յովհաննէս քհնյ. Վարժապետեան. ՄԱՐԶՈՒԱՆ— Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան. ՄՈՒՇ—Գեղամ էֆ. Տ. Կարապետեան. ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ— Յակոբ էֆ. Սուքիասեան. ՈՒՐՖԱ—Գէորգ էֆ. Ոսկերիչեան. ՊԱՂՏԱՏ—Միհրան էֆ. Սրվաճեան. ՊԱՐՏԻԶԱԿ—Ստեփան էֆ. Մակարեան. ՊՐՈՒՍԱ— Օննիկ էֆ. Լութֆեան. ՌՈՏՈՍԹՕ—Միհրան էֆ. Անանեան. ԴԱՐԴԱՆԷԼ—Հայկ էֆ. Թայքէսէնեան. ՏՐԱՊԶՈՆ— Սահակ էֆ. Էթմէքճեան։

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՄԲ. 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՄԲ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօստըմ Հսեօս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հսեօս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօյոման Նաքօ » » »
» Անթուան Բրօֆէզ ս'Օսբէն
Թէօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնիկ - Խէնէննայմ

Կառավարական Յանձնէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԷՕՆԻՏ ՊՕՆՑԻ

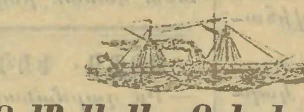

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ Գէլ Հըլի, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ճէւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Քլէսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօսդօ	2377	Տինամօ	504	Քօլբինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանօ	1822	Էպրօ	2464	Քօմօ	1700	Րօմէօ	1789
Պօրօտինօ	1264	Էլտօրատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրավօ	1076	Էրատօ	1481	Լէբանդօ	2271	Սարֆօ	1113
Պրիւնօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիրիօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտ	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սըէրօ	1200
Գալիբսօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գադօ	1094	Կիդանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Զիքակօ	2729	Կօդօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօանօ	1695	Մօնդէվիլլօ	1735	Թօրբինօ	487
Գլիօ	2697	[illegible]	775	Մուրիլլօ	2413	Ուրպինօ	2429
Գօլօրատօ	4235	[illegible]	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	[illegible]	3720	Օթիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	[illegible]	3600	Օթէլլօ	4036	Վօլթուրնօ	2396
Գօրսօ	895	[illegible]	596	Օրլանտօ	1535	Եէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իտալօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

—Մօրէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած եւ Օտեսա ուղեւորած է։

Իտրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։ ամսոյս 8ինակի Պոլսոյ համար 23ինհոս կը սպասուի։

—Տուրօ շոգենաւը, Նաւապետ Մօքըրմ, ընդհ. վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 15 ին եւ 29ին հոս կը սպասուի

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ.
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

THE
LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀԻՄՆԵԱԼ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ
Lancashire Insurance Buildings
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,511,280 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնն, ամէն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու եւ ապրանքներու վրայ եւն., յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնն յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներն, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Նոր հնարուած պայմանագրութեան թէօրի։

Տէսլըրանլան ապահովագիր անձեռնելի.

Առանց ի ճարման եւ ըսհուոց մասնակցութեան.

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar and Co.) Պոնտ Սելլէր եւ Ընկ. Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։

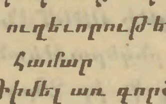

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսէյլէյի եւ Պոլսոյ մէջ
կանոնաւոր ուղեւոր բանուող
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի եւ արագ ուղեւորութեան
Նաւուղիքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 1

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ–ՈՅԺ–ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւններն, անզամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն։ Կը բուժէ գժուարամարսութիւն, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցնէ ոյժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։ Ջղային տկարութեանց առոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդութիւնն անմիջական եւ միայն է։ Մելամաղձութեան ախտանիշք կ'աներեւութանան հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կը ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կորովը կը կենդանացնէ մարդկային դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով առոյգ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր ոյժ մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ եւ բարօրութեան զգացմամբ այլ վարժութիւնն հիւանդը չատոնց կը կորսնցնէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղիք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն, մորթը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքդ. Լալորի Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է ամէն շիշերուն մէջ որ քըրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՄԻԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը, Թիւ 95 եւ 97։

ՐԷՅՆՕԼՏՍԻ ԿՈՒԹ ՍՓԷՍԻՖԻՔ

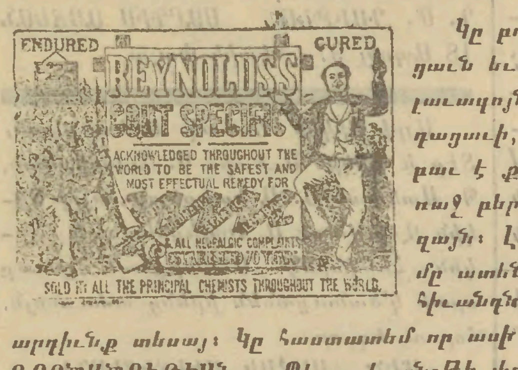

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէլի կը գրէ. «Բիչ մը առին Րէյնօլտսի ԿՈՒԹ ՍՓԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներուս եւ կը վստահիմ ըսել որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասի շատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պաւկելէ անմիջապէս առաջ ուտանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Եուքսէք Գալտըրըմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ԾԱՆՕԹ.—Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

(30)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՈՓԷ

ՅԱՆՑԱՒՈՐԸ

Բայց այսքան համեղ գարշութիւնք քիչ կային, եւ սովորական հրէշներու տգանցութիւնը կը վերսկսէր։ Փողոցի հանրակիներ, գրեթէ ամենքն ալ գլխաբաց, կառապաններ որոց կուրծքը փորը ծեծկուելքէն դեռ մերկացած, գալկահար Թափառիկներ, յանցանքը գործուած պահուն բռնուած չարագործի մը մոլեգին ու երկչոտ նայուածքով, եւ երբեմն ալ Թշուառութեան յետին ծայրն հասած ցնփակեաց մը, գլուխն հին ու մաշ բարձր գլխարկ մը դրած եւ սովլլուկ ու նիհար մարմնոյն վրայ ալ մահամերձ սեւ վերարկու մը կոճկած։

Սակայն Պ. տեսուչն, ուրիշ խօսքով,—վարաղի գխախուխ գլխով եւ արծաթագոյն տրէգաւոր մօրթակով մարդը,—վերջապէս յաջողած էր քիչ մը կարգի դնել այս խառնաղանճին զատման գործողութիւնը։ Քրէթիէն ու Նամօլ, որ նոյնատեսակ երկու ուրիշ դեռատի ստահակներու հետ մէկդի դրուած էին, այն ատեն պահապաններէն միոյն կողմէ կոչտութեամբ մղուեցան դէպի տեսակ մը գնդան, որոյ կարասիքը կը կազմէին սեղան մը եւ երկու նստարան. հո՛ն անոնց մեծարուեցաւ, Թիթեղեայ ամանի մը մէջ, հացով ու ճարպով այնպիսի Թան մը, որ շուները միայն կրնային ուտել։

Երկու ժամ վերջը, փոքրիկ-Դատարանին առջեւ տարուեցան։ Այս ատեանին կազմութիւնն ինքնին լաւ ու շատ պարզ է։ Ամէն առաւօտ, Բարիզի սալարկներուն վրայ ոստիկանութեան ձեռամբ հաւաքուած բոլոր տղայք նախաքննիչ դատաւորի մ'առջեւ կ'ելնեն, որ մասնաւորապէս այս գործին համար կարգուած է, եւ ձեռնհաս դատարաններուն առջեւ կը ղրկէ զանոնք որք տասն եւչորս տարեկան եղած են եւ, ըստ տրամադրութեան Օրինաց, իրենց գործերուն պատասխանատու կը համարուին։ Այլք երեն երեսի կը բերուին իրենց ծնողաց հետ,—եթէ ունին,—ի ներկայութեան դատաւորին որ յաճախ, աւա՜ղ, ծնողաց յանդիմանութիւն մ'ուղղելու պարտականութիւնն ունի։ Վասն զի, գրեթէ միշտ, փոքրիկ Թափառիկն անխնամ Թողուած, չարչարուած, եթէ ոչ բոլորովին լքուած՝ տղայ մ'է։ Ցնոտոյ տղան իր ծնողաց կը յանձնուի, ի բաց առեալ եթէ չհաւանի առնուլ զայն։ Այս վերջին պարագային մէջ, ինչպէս նաեւ այն պարագային մէջ երբ դեռատի յանցաւորը ծնողք չունենայ, Փոքր-Դատարանին դատաւորը ստիպեալ է ղրկել զայն զգաստարան մը, որպէս զի հոն մնայ — մինչեւ իր չափահասութիւնը . . .

Արագապէս ըսե՛նք. Փոքր-Դատարանին դատաւորն իր պաշտօնն ի գործ կը դնէ գթոտ ու հայրախնամ ոգւով մը։ Այս փափուկ պաշտօնին համար կ'ընտրուի բարեսիրտ մարդ մը, մին ա՛յն անաչառ դատաւորներէն, որք իրենց պաշտօնին մեծութիւնը կ'ըմբռնեն, եւ զորս, նախարարութեան մէջ, պարգամիտներու տեղ կը դնեն. ասոնց վրայ կարելի չէ վստահիլ քաղաքական դատերու համար եւ հետեւապէս յառաջացում ալ պիտի չունենան։ Բարեսիրտ մարդն իր ձեռքէն եկածը կ'ընէ։ Բայց ի՞նչ կրնայ ընել։ Կա՛մ փոքրիկ չուառականն յանձնել իր ծնողաց, որք տասնէն ինն տուած են եւ պիտի տան յոռի օրինակներ, — կա՛մ երկար տարիներու համար ղրկել զայն երկրագործական գաղթավայր մը, այսինքն՝ տղայոց արգելարան մը, որպէս զի հոն խոպա գլխէ ելնէ։ Եւ այս ամենը չնչին պակասութեան մը, յանցանքի մը համար, որուն պատասխանատու չէ նոյն իսկ յաչս օրէնսդրին։

Ժամանակէ մը ի վեր, կը խոստովանիմ, վեհոխրտ մարդիկ հիմնած են ու կը վարեն մարդասիրական գործեր։ Ո՛րչափ սքանչանանք մանկութեան այս բարերարներուն վրայ եւ օրհնենք զանոնք, կ'արժէ։ Անոնք կը պահանջեն կ'առնեն յանցաւոր տղան, անոր վիճակն իրենք կը սատանձնեն, պատուաւոր ընտանիքներու մէջ կը տեղաւորեն, հետամուտ կ'ըլլան եւ կը քաջալերեն զայն իր բարոյական վերականգնման մէջ։ Բայց այս դէպքերուն պատահած ժամանակամիջոցին մէջ, այսպիսի գործեր հազիւ գոյութիւն ունէին, եւ այսօր եւս հազուագիւտ, աղքատ են, եւ անբաւական ու սահմանափակ ազդեցութիւն մը միայն ունին։

Միւս կողմէ, օրէնքը կայ ու կը մնայ, ինչ որ ալ լինի, եւ անհարկի՛ է։

Եթէ տղան տասնեչորս տարու է, կը դատեն, կը դատապարտեն չափահաս մարդու մը պէս։ Եւ ահա արդէն պատժապարտ մ'է. յետոյ, երբ եւ զինուոր, Ափրիկէ պիտի ղրկուի, անուանարկ վաշտերու մէջ ծառայելու։ Ցաւխեան դատապարտեալ մ'է։

Եւ եթէ տասնեչորս տարու չէ, —ի՞նչ ահաւոր ոճրագործ, — ա՛լ աւելի վա՜յ գլխուն։ Փոքրիկ Թխապարտ մը կ'ընեն զայն, «մինչեւ իր չափահասութիւնը»։

Կ'երեւի թէ այս հրէշութիւնք անհրաժեշտ են եւ եթէ անոնք չըլլային, ընկերութիւնը պիտի փլչէր Թուղթէ դղեակի մը պէս. Թո՛ղ այնպէս ըլլայ։ Բայց Թոյլատուութիւն կը խնդրեմ, որ այսքան խախուտ ընկերութեան մ'պաշտպ. չքանչանամ, եւ կ'սկսիմ հաւատալ թէ «Ցառաջդիմութիւնը» գրեթէ գաւառային արձաններու նշանակին վրայ միայն գոյութիւն ունի։

Պէտք է խոստովանիլ թէ այն դատաւորն, որոյ առջեւ հարցաքննուեցաւ Քրէթիէն, քիչ ազդեցութիւն ունէր։ Անոր վրայ, հարեւանցի գիտող մը պիտի տեսնէր միայն մանրուկ ծերունի մը, գձուձ կերպարանքով, շատ անվայելուչ հագուած, եւ մահոկնեիէ անպիտան գրասեղանի մը առջեւ բազմած. Բայց այս մարդն ուշիմ ու բարի էր, եւ գթութիւնը կը փայլէր իր մտախոհ աչքերուն մէջ։ Իրմէ քիչ հեռու, փոքր սեղանի մ'առջեւ նստած էր նաեւ ուրիշ մը, գլխանոցաւոր, որոյ ձախ ձեռքին ճղուեղները կը վրդէր իր թէ համեմ կերակուրներուն ամէնէն հիւթեղն եղած ըլլային։

Քրէթիէն որ ոստիկանի մը կողմէ յատեան բերուած էր, ցնցոտազգեստ Քրէթիէն, որ վախէն կը դողար եւ քիթը վեր կը քաշէր, տեսք չունէր։ Բայց դատաւորն, առաջին ակնարկով, տեսաւ թէ իր գործը սովորական յաճախորդներէն միոյն հետ չէր, ի մանկութենէ մոլութեանց փտախտով վարակուած ողբալի ստահակներու հետ, աւա՛ղ։ Միւս կողմէ, վայլկեան մ'առաջ, Փոքրիկ-Դարպասին դատաւորը նոր խօսակցած էր Նամօլի եւ վերստին յանձնած էր զայն իր պատկառելի հօրը, խման երենագործ մը, որ մեղեհոր բոյլ մը հետ կրկին ամուսնացած այրի մ'էր։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՏՕՋԱՃԵԱՆ